The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, AUGUST 24, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

66./397. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 24. AUGUSTĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

1300 nogalināto nemieros Ziemeļafrikā

ALJAs JAUNATNES PULCIŅU VADĪTĀJU KURSI ČIKĀGĀ

Kursu diskusiju komisijas gr. strādāja ļoti ātri un moderni. No kr.: Elmārs Kalnaraups — Grand Rapidi, Mudīte Lūse — Saginava, Valdis Muižnieks — Čikāga, Konstantīns Sventeckis — Indiānāpole, Jānis Peniķis — Milvoki, Vilmārs Kukainis — Grand Rapidi, Valters Nollendorfs — Linkolna.
Foto K. Kalngars

Pasaules skautu Džamboreja Niagarā

KANADAS ĢENERĀLGUBERNĀTORS UZRUNĀ 10:000 SKAUTUS NO 66 VALSTĪM.

Nedēļas nogalē, 99 gradu F. karstumā Kanadas ģenerālgubernātors Mesejs uzrunāja 8. skautu pasaules Džamboreju, kurā piedalās 10 tūkst. skautu no 66 dažādām valstīm. Noklausīties ģenerālgubernātora runu un noskatīties skautu parādi bija ieradušies vairāk kā 9000 cilvēku, neieraksts skaitlis pat visā pasaulē slavenajai tūristu paradīzei Niagarai. Ārkārtīgais karstums blezajā ļaužu drūzmā lika sevi nepatīkami manīt. Parādes laikā vien saules tveicē paģība ap 70 personu. 17 skautu bija pat jāievieto slimnīcā.

Plūdu briesmas Savienotās Valstīs

Vissmagāk cietusi Vinstedas pilsētiņa

Spēcīgo lietus gāzu pārplūdinātās upes sešās AS valstīs nogalina 183 cilvēkus, tūkstošiem ģimeņu atstājot bez pajumtes.

Pagājušā piektdienā Sav. Valstīs, spēcīgās lietus gāzēs, tika pārplūdinātas sešas AS valstis, divu dienu laikā nogalinot 183 personas un atstājot tūkstošiem ģimeņu bez pajumtes. Vissmagāk cietušas Pensilvēnija un Konnektikata, kā arī Masačuseta, Ņudžersija un Rodes sala. Bez jau minētiem 183 nāves gadījumiem policija ziņo, ko lielāks skaits cilvēku pazuduši bez vēsts tā ka beigās nogalināto skaits vēl var palielināties. Materiālie zaudējumi, kurus pagaidām var noteikt tikai loti aptuveni, sniedzas daudzos miljonos dolaru. Plūdu laikā Vinstedas pilsētiņa cietusi tik smagi, ka tās atjaunošanu atzīst par neiespējamu. Smagāk cietušos apgabalos Sav. Valstu prezidents Eizenhauers izsludinājis izņēmuma stāvokli, aicinot talkā armiju sniegt palīdzīgu roku bez pajumtes palikušajiem iedzīvotājiem.

SOMU VIRSNIEKI PROTESTĒ

Somijas augstāko armijas virsnieku vidū rodās kustība, kas vēršas pret valdības līdzšinējo ārpolitiku. Šai somu virsnieku grupai starp citiem pieder agr. kājnieku ģenerālinspektors Tapola, agr. armijas stāba priekšnieks ģen. Sundmans un militārās pirmsiesaukšanas apmācības priekšnieks Ēkvists. Visi šie virsnieki prasa 1947. gadā ar padomju valdību noslēgtā „miera līguma" uzteikšanu un Somijas pieslēgšanos Atlantijas paktam. Šo virsnieku aktīvitāti ievērojami sekmēja Parīzes līgumu ratificēšana. Vācijas atkalapbruņošanai viņi seko ar vislielāko uzmanību. Tāpat šai virsnieku grupai piederīgais ģenerālis Ekmans, pirmās divīzijas komandieris, nesen kādā priekšlasījumā virsniekiem pateicis, ka Somijai jāatgūst atpakaļ tās pilsēta Viborga (Vīpuri).

KOEKSISTENCES JĒGA KREMĻA IECERĒ

US News and World Report publicējis kādu iedomātu Pad. Savienības dižvīru sarunu, kas, pēc laikraksta ieskata, raksturo pašreizējo Maskavas politiku

Bulgāņins — Kopš 1945. gada mēs esam pielaiduši daudz kļūdu.

Chruščevs. — Mēs esam satracinājuši Sav. Valstis, kas uzsākušas milzu bruņošanās programmu.

Žukovs. — Būtu ārkārtīgi liela kļūda karot ar Sav. Valstīm. Karš būtu pašnāvība.

B. — Es domāju, ka tam mēs visi piekrītam. Tāpēc izvairīšanās no kara ar Sav. Valstīm — lai būtu viens no mūsu politikas pamatmērķiem.

Ž. — Vai viņi (amerikāņi) mums ticēs, ja mēs to sacīsim?

Ch. — Jocīgākais ir tas, ka mēs tagad patiesi tā arī domājam.

Ž. — Es zinu. Es mēģināšu pārliecināt Eizenhaueru, ka mēs to patiesi un nopietni domājam darīt.

B. — Vismaz mēs varam parādīt pasaulei, ka mums nav nekādas vēlēšanās ar amerikāņiem kauties un ka mēs nevēlamies neko citu kā vienīgi miermīlīgu koeksistenci.

Ch. — Mūsu politikas galvenais mērķis ir internacionālā komunisma sekmēšana. Mēs varam kontrolēt Āziju un Eiropu, ja Sav. Valstis mums nestāv ceļā.

B. — Mums jādara viss iespējamais, lai panāktu Sav. Valstu bruņoto spēku atvilkšanu no Eiropas un Āzijas, kas beigtos ar ASV bāžu likvidēšanu ārvalstīs. Mēs to varam panākt bez bruņota konflikta sarunu ceļā — solot mieru.

Ž. — Bet kā tad mums būtu jārīkojas?

Ch. — Jāorganizē konferences gan lielvalstu valdību galvu, gan mazāku gariņu apspriedēm, gādājot, lai valdību pārstāvji nodibina personisku kontaktu ar mūsējiem, jāapmainās studentiem, jārīko lauksaimnieku un žurnālistu ekskursijas, uzsverot, ka mums ir kolektīva valdība, bet nevis diktatūra, kā arī jāatceļ cenzūra Padomju Savienībā esošiem ārzemju žurnālistiem. Citiem vārdiem — mums jādara viss iespējamais, lai pārējai pasaulei parādītu savu „draudzību." Tad mēs spēsim pasaulē radīt mums piemērotu gaisotni un mazināt saspīlējumu.

Ž. — Un kāds būs gala rezultāts?

Ch. — Mūsu rīcībā katrā ziņā būs par iemeslu bruņošanās vajadzībām paredzēto naudas summu samazināšanai Rietumvalstu budžetos. Ja jau ir gaidāms miers, par ko viņus varam pārliecināt, tad taču nav ne mazākā mērā iemesla domāt, ka minētās valstis turpinās izšķiest milzu naudas summas bruņošanās vajadzībām.

B. — Žēl, ka mēs par to visu nedomājām jau agrāk, laikā starp 1945. un 1950. gadiem. Ja vien Staļins nebūtu atbalstījis visas tās nebūšanas Korejā pirms pieciem gadiem, amerikāņi nekad nebūtu radījuši tik milzīgu aviāciju, nebūtu arī steigušies ar atomieroču attīstību.

Ch. — Arī Eiropā mēs nedrīkstam vairs pielaist rupjo kļūdu un baidīt Eiropas valstis tikai no jauna sakurināts amerikāņus. Mums ir jāsadzīvo ar Tito un jāsola atvilkt karaspēku no satelitvalstīm. To darīdami, mēs varam droši rēķināties, ka citās frontēs varēsim rietumniekus piespiest piekāpties gribas priekšā. Mums ir jāpanāk, lai Čuenlajs pasaulei nenogurstoši atgādinātu, ka komūnistu Ķīna negrib karot ar Sav. Valstīm. Tagad mums visās frontēs jāizturas miermīlīgi. Tā ir veselīga partijas doktrīna. Ļeņins vienmēr sacīja, ka mums mūsu stratēģiju jāprot piemērot apstākļiem un, kad vien nepieciešams, jāmaina taktika. Mēs varam paļauties uz savu labo spiegošanas aparātu. Ar infiltrāciju mēs varam iegūt daudz vairāk nekā karojot. Karā visi zaudē. —

Ž. — Amen!

Ch. — Un, ja mums izdodas pārliecināt amerikāņu tautu, ka mēs ar to nekad nekarosim, Ziemeļatlantijas organizācija, kas jau tagad rāda zināmas vājuma pazīmes, izjuks pavisam, un mēs varēsim noteikt par Vāciju arī pēc tās apvienošanas. Tam jābūt mūsu mērķim.

Tiesa, miera ofensīva izmaksā dārgi. Bet mūsu rubļu miljardi, kas katru gadu tiek iztērēti propagandas vajadzībām, nes bagātīgus augļus. To redzam no nemieriem Ziemeļafrikā: Franču divīzijas, kas tik nepieciešamas Eiropas aizsardzībai, tiek atrautas Ziemeļatlantijas organizācijai un sūtītas uz Ziemeļafriku. Arī Tuvos Austrumos mums ir sekmējies. Tāpat daudz esam spējuši paveikt Malajā un Singapūrā, neizmantojot nevienu vienīgu mūsu kareivi. Nēru un Burmu esam ievilinājuši neitrālitātē, Indonēzija jau ir tikpat kā mūsu; gandrīz mūsu ir arī Indoķīna.

Ž. — Vai Pekinga paliks ar mums?

B. — Agrāk vai vēlāk ar infiltrācijas palīdzību Japāna būs mūsu. Ķīnieši savas neatkarības nodrošināšanai būs spiesti turēties ar mums. Ar mazliet pacietības mēs ievedīsim Čuenlaju Apvienotās Nācijās. Šai jautājumā jau tagad lietas kārtojas mums labvēlīgā virzienā bet angļi un franči ir jau ar mums.

Ch. — Miermīlīgā koeksistence ir patiesi lieliska izdoma. Lēnām, bet noteikti mēs panāksim amerikāņu izvākšanos no Eiropas un Āzijas; lai viņi atgriežas tajā kontinentā, kas ir viņu.

Ž. — Vai jūs domājat, ka amerikāņi tam visam piekritīs?

Ch. — Par to es esmu pārliecināts.

B. — Nu ko tad mēs gaidām?

Visi kopā: lai notiek!

PAD. SAVIENĪBA UZKLAUSA ĀDENAUERA PRASĪBAS

Rietumvācijas kanclers Ādenauers Maskavā pārrunās Vācijas apvienošanas jautājumu.

Bonnā. — Padomju Savienības valdība no Maskavas ziņo, ka principā piekrīt Rietumvācijas kanclera Ādenauera izvēlētai darba kārtībai sarunām Maskavā 9. septembrī, 7 nedēļas pirms četru lielvalstu ārlietu ministru konferences Ženēvā. Tas nozīmē, ka padomju valdība ir uzklausījusi Ādenauera vēlēšanos pārrunāt Vācijas apvienošanas jautājumu. Ja Rietumiem izdosies piespiest komūnistus, tad arī Ženēvā galvenais sarunu temats būs Vācijas apvienošana. Pašreiz gan vēl Padomju Savienība domā savādāk: ārlietu ministriem vispirms būtu jāpanāk vienošanās kopēja Eiropas drošības līguma parakstīšanai. Vācijas apvienošanas jautājumam tikmēr būtu jāpaciešas.

Sakarā ar gaidāmo Rietumvācijas kanclera vizīti Maskava paskaidro, ka tā piekrīt 9. septembrim kā sarunu sākuma dienai. Padomju Savienības valdība paziņojusi Rietumvācijas sūtniecībai Parīzē, ka Ādenauera vizītes laikā notiks arī sarunas par diplomātisko un tirdzniecisko attieksmju atjaunošanu.

Indija pārtrauc diplomātiskās attieksmes ar Portugali

Jaundelhi. — Sakarā ar pagājušās nedēļas demonstrācijām, kuŗu laikā portugalu kareivji nogalināja vismaz 24 indiešus, kas piedalījās „miermīlīgā demonstrācijā" Goas kolonijā, Indijas ministru prezidents Nēru paziņojis, ka viņa valdība pārtraukusi visas diplomātiskās attieksmes ar Portugali. Līdz šim Indijā bija palicis vairs tikai viens portugaļu konsulāts. Portugāles sūtniecība Jaundelhi tika slēgta 25. jūlijā. Indija savu sūtniecību Lisabonā likvidēja jau pagājušā gadā.

SVEŠAS ZEMŪDENES ZVIEDRIJAS TUVUMĀ

Zviedrijas teritoriālos ūdeņos pagājušā nedēļā atkal novērotas svešas zemūdenes, kas satraukušas ne vien militāristu prātus bet radījušas nemieru arī civīliedzīvotājos. Kā vēstī pēdējās ziņas, zviedru torpedkuģis, uz kuŗa atradusies kāda aktieŗu grupa, nodarbināta ar jaunas filmas uzņemšanu, novērojusi ap 50 jardu no sava kuģa kādas zemūdenes periskopu. Patruļkuģis „Polārs" atradies netālu no Gotlandes krastiem un, redzot periskopu, tas nekavējoties devies uz savu bazi, lai uzņemtu dziļbumbas. Atgriežoties agrākajā vietā, no zemūdenes vairs nav bijis ne vēsts. Dziļbumbas tomēr tikušas izmestas, bet vai trāpījumi ir pozitīvi, par to ziņu trūkst. Norādīto vietu pārlidojušas arī vairākas zviedru armijas lidmašīnas. No zviedru admirālitātes ziņojumiem izriet, ka minētā rajonā neviena zviedru zemūdene nav atradusies.

Svešā zemūdene redzēta Zviedrijas territoriālos ūdeņos netālu no Gotlandes, kur atrodas svarīgas militārās ierīces. Interesanti atzīmēt, ka kopš jūnija mēneša šī ir pēc skaita piektā menoteiktas piederības Zviedrijas tuvumā novērotā zemūdene. Arī citas svešās zemūdenes atradušās netālu no zviedru militārām ierīcēm un, kaut gan nekavējoties izsūtītas lidmašīnas un zemūdeņu gūstītāji kuģi, vienmēr pūles tās notvert bijušas veltīgas.

MAROKA UN ALŽĪRA ASINO

FRANČU ĻAUNĀKIE PAREĢOJUMI IR PIEPILDĪJUŠIES

PAGĀJUŠĀS NEDĒĻAS BEIGĀS ATZĪMĒJOT MAROKAS NACIONĀLISTIEM LABVĒLĪGĀ SULTĀNA BEN JUSEFA ATCELŠANAS OTRO GADA DIENU, MAROKĀ UN ALŽĪRĀ NOTIKA PLAŠI NEMIERI, KUŖU LAIKĀ NOGALINĀTS AP 1300 PERSONU. PĒC ACULIECINIEKU STĀSTIEM CĪŅAS ZIEMEĻAFRIKĀ ATGĀDINOT PILSOŅU KARA SĀKUMU

Parīzē. — Francijas ministru prezidents Fors un ārlietu ministrs Pinē uzsākuši sarunas ar Marokas nacionālistu pārstāvjiem, lai izbeigtu aso krizi franču protektorātā. Francijas valdības solījumi palielināt marokāņu pašnoteikšanās tiesības un sarunas ar nacionālistu pārstāvjiem tomēr nespēja aizkavēt drausmīgo asinsizliešanu nedēļas nogalē, kad Ziemeļafrikā, Marokā un Alžīrā tika nogalinātas 1300 personu, to starpā vairāki simti eiropiešu. Franči ar nemieriem Marokā jau bija rēķinājušies. Saskarā ar nacionālistiem labvēlīgā sultāna Ben Jusefa atcelšanas otro gada dienu franči paredzēja nacionālistu nemierus. Toties nemieri Alžīrā, kur vietējie nacionālisti vienlaicīgi uzbruka 25 ciemiem un pilsētām, nāca kā pilnīgs pārsteigums.

Nepatikamā pārsteiguma rezultātā uzbrukumos franču mājokļiem, policijas iecirkņiem un armijas novietnēm tika nogalināti apmēram 900 cilvēku, to starpā vismaz viens simts eiropiešu civilisti un franču ārzemnieku leģionāri.

Arī Marokā notika smagas cīņas franču un marokāņu nacionālistu starpā. Cīņu smaguma punkti bija Kasablanka un Khouribga. Kasablankā franču policijai steidzās talkā 30 tanku, ložmetējiem apšaudot demonstrantus, kamēr Khouribgā nemierniekus izklīdināt palīdzēja 2 franču izlūkcinātāji. Marokā nemieri prasīja vismaz 400 cilvēku dzīvību. Oued Zemas pilsētiņā vien marokāņi nedēļas nogalē nogalinājuši 50 eiropiešus, to starpā visus pilsētiņas slimnīcas slimniekus.

Pirms sarunu uzsākšanas ar Marokas nacionālistu vadītājiem Francijas ministru prezidents Fors izdeva uzsaukumu, kurā apgalvoja, ka viņa valdība randzīsies, lai Marokas un Alžīras nemiernieki saņemtu pelnīto sodu. No ministru prezidenta runas varēja noprast, ka Alžīras nemieros viņš vaino ārvalstu ietekmi, ko franču politiķi iztulko kā uzbrukumu Arabu līgai, kuŗas glavenā mītne atrodas Kairo, Ēģiptē.

KOEKSISTENCES PIESAULĒ

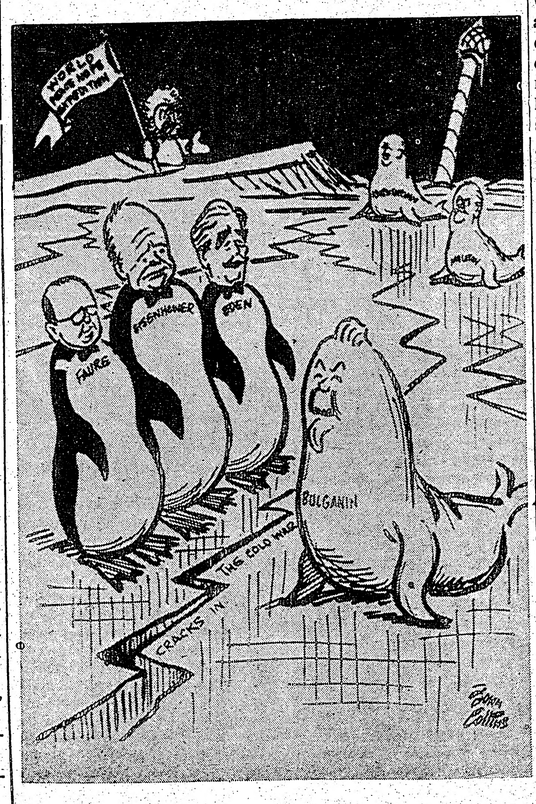

Bulgāņins: „Man liekas, kolēģas, ka būtu laiks izkausēt ledu mūsu starpā."

Atomkonference Ženēvā beigusies

PĒC SEKMĪGĀM SARUNĀM ŽENĒVĀ BEIGUSIĒS 72 NĀCIJU ATOMKONFERENCE, KURĀ IEVĒROJAMĀKIE ATOMPĒTNIEKI PASAULI IEPAZĪSTINĀJA AR ATOMENERĢIJAS LIETOŠANU MIERA LAIKA VAJADZĪBĀM

Ženēvā. — Pēc sekmīgām sarunām Ženēvā vislielākā pacilātībā beidzās 72 valstu atomkonference, kuŗā ne tikai Sav. Valstis un Anglija, bet arī Padomju Savienība pasauli iepazīstināja ar saviem sasniegumiem atomrūpniecībā. Visdzīvāko interesi konferencē izraisīja pārrunas par atomspēkstaciju būvi, jo visā pasaulē strauji augošā rūpniecība nepārtraukti prasa arvienu lielāku daudzumu elektriskās jaudas.

Lielāko sensāciju zinātnieku starpā radīja slavenā indiešu fiziķa Dr. Bhabhas pareģojums, ka nāk. 20 gadu laikā ūdeņražbumbas drausmīgo spēku cilvēks jau varēs izlietot miera laika vajadzībām, tādējādi radot vēl neredzētu civilizācijas uzplaukumu.

SASPĪLĒJUMS ĀZIJĀ

MIERMĪLĪGĀS SADZĪVOŠANAS SILTUMA VILNIS PEKINGU NAV VĒL SASNIEDZIS

Vašingtonā. — Notikumi Tālajos Austrumos Sav. Valstu ārlietu ministrijai traucē bezrūpīgi pavadīt vasaras brīvdienas. Pagājušā nedēļā pierādījās, ka trīs dažādās vietās, kur tiek noteikta Tālo Austrumu politikas temperatūra, aukstā kara ledus vēl netaisās kust. Ženēvā, Pekingā, un Korejā komūnisti pierādīja, ka viņu politikā nekas nav mainījies. Miermīlīgā sadzīvošana, par ko tagad smaida no Maskavas līdz Vašingtonai, Pekingu nav paspējusi aizsniegt.

Komūnisti nogāž ASV lidmašīnu

Ženēvā, pēc trīs nedēļu ilgām sarunām Sav. Valstu un komūnistu Ķīnas pārstāvjiem deviņās sēdēs nav izdevies pavirzīties uz priekšu nevienu soli. Sav. Valstis pieprasa 40 komūnistu Ķīnā aizturēto amerikāņu tūlītēju atbrīvošanu. Komūnisti būtu gatavi sadarboties tikai tad, ja Sav. Valstu valdība pielautu apmēram 4000 Sav. Valstīs dzīvojošu ķīniešu studentu iztaujāšanu. Tā kā minētie 4000 studenti Sav. Valstīs ieradās ar nacionālistu pasēm, tad, pēc amerikāņu domām, komūnistiem uz šādu prasību nav ne mazāko tiesību. Amerikāņu noteiktā nostāja šai jautājumā kavē pašu amerikāņu atbrīvošanu no komūnistu Ķīnas.

Pekingā komūnistu Ķīnas valdība Ziemeļkorejas vārdā steidzina 2 konferenču sasaukšanu, kur tiktu pārrunāta Korejas apvienošana. Ziemeļkorejas ministru prezidents ieteic sasaukt vienu konferenci, kurā piedalītos vienīgi Ziemeļkorejas un Dienvidkorejas valdību pārstāvji, kamēr otra konference būtu jau daudz plašāka rakstura, un tanī būtu pārstāvēts lielāks skaits dažādu Azijas valstu.

Dienvidkorejas prezidents Rī ir atteicies ar komūnistiem runāt. Arī Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless paskaidro: pašreiz vēl nav ne mazāko pierādījumu, ka komūnisti būtu gatavi sadarboties vienā lietā, kas nepieciešama Korejas apvienošanai, proti, Apvienoto Nāciju pārraudzītās, brīvās vēlēšanās visā Korejā.

Korejā, komūnistu pretgalsa artilerija pagājušā nedēļā nogāza kādu neapbruņotu amerikāņu apmācību lidaparātu, vienu no lidotājiem nogalinot un vienu ievainojot. Abi lidotāji tiks nodoti amerikāņiem visīsākā laikā. Minētā lidmašīna aiz pārskatīšanās bija pārlidojusi demilitarizētās zonas robežu, ielidojot Ziemeļkorejas territorijā. Komūnisti, protams, nekavējoties atklājuši uguni un lidmašīnu nogāzuši. Apvienotās Nācijas Ziemeļkorejai šai sakarā iesniegušas asu protestu.

MASKAVAS LABVĒLĪBA ŽĪDIEM

Padomju presē pēdējā laikā parādījušies raksti, kas liecina, ka komūnisti uzsākuši jaunu, žīdiem labvēlīgu politiku. Tā komūnistu partijas organs „Partijas dzīve" ievietojis rakstu, kas asi nosoda antisemitismu. Līdzšinējo naidīgo izturēšanos pret žīdiem raksturoja komūnistu uzbrukumi cionismam un kosmopolītismam. Krasākais solis bija 1953. g. aprīlī žīdu ārstu apcietināšana. Apcietinātos apsūdzēja vairāku redzamu komūnistu nonāvēšanā. Pēc Staļina nāves tos atbrīvoja.

Pēdējos mēnešos padomju valdība pat atļāvusi ierobežotos apmēros žīdu emigrāciju uz Izraēlu. Par žīdu draudžu pastāvēšanu liecina kāds uzsaukums pret atomkaŗu, kuŗu parakstījuši 8 rabīni. No šī uzsaukuma redzams, ka žīdu draudzes darbojas Rīgā, Kauņā, Viļņā, Maskavā, Ķijevā, Odesā, Kutaisā un Minskā. Līdz šim šādus uzsaukumus komūnisti lika parakstīt tikai kristīgo un moslemiešu garīdzniekiem.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

MŪSDIENU POLITKAS DĪVAINĪBAS

P. DREIMANIS

Nesenā pagātnē notika pārmaiņas Pad. Savienības vadībā. Sāka pūst jauni vēji — nepārtrauktā runāšana par mieru un sadzīvošanu ar citām valstīm, laipna smaidīšana, cenšanās ieņemt citādu stāvokli pret Rietumu demokratijām nekā agrāk.

Tanī pašā laikā Padomju Savienība pastiprināja smago rūpniecību, kas nepieciešama militāriem mērķiem, un atbalstīja Āzijas komūnistus viņu ekspansijā. Sanāca Ženēvas konference. Tanī Bulgānins valsirdīgi pateica, ka Vācijas apvienošana nav nobriedusi, noraidīja gandrīz visus rietumnieku priekšlikumus un ar saviem ierosinājumiem mēģina uzspridzināt Apvienotās Nācijas. Miermīlīgas sadzīvošanas nolūkos Padomju Savienība nav piekāpusies nevienā jautājumā. Tā stingri ietur iepriekšējās „lielo" konferencēs iegūtās pozicijas un cenšas nolīdzināt ceļu visas Vācijas un pat visas Rietumeiropas pakļaušanai savai varai.

Bet šie nolūki netiek atklāti, jo Padomju Savienības valstsvīri vēl nav pārliecināti, ka ieroču ceļā viņi spēs uzvarēt. Tāpēc jācenšas iemidzināt pretinieku, lai iegūtu laiku militārisma pastiprināšanai un uzvaras nodrošināšanai.

Bet to var veicināt tuvāka iepazīšanās ar Rietumu demokratijām. Tāpēc boļševiku delegācijas brauc uz šīm zemēm, un pašī Padomju Savienības vadītāji gaida aicinājumu viesoties tanīs, ja to jau nebūtu saņēmuši. Kā tas parasts, rietumnieki ļauj komūnistu delegātiem brīvi ceļot un vērot sasniegumus daudzās kultūras nozarēs. Turpretim Rietumu apmeklētāji Padomju Savienībā tiek vadāti pa izredzētām vietām un šim nolūkam sagatavotiem pasākumiem.

Rietumu demokratiju vadītāji atbild boļševikiem ar laipnību un smaidiem, cenšoties viņus pat pārspēt savā labvēlībā. Lai gan viņu Ietpratēji ir pārliecinājušies par vergu nometņu pastāvēšanu Pad. Savienībā un pat sastādījuši to novietojumu karti, valstsvīri neiedrošinās runāt par tām, jo ar to var sakaitināt „laipnos" boļševikus. Tāl jāapmierinās ar nožēlām.

ATSAUCĪBA BALTIEŠIEM

Baltijas pētīšanas institūtā par biedriem veicinātājiem no 1954. gada 1. aprīļa — 1955. g. 1. aprīlim iestājušies, iemaksājot biedru naudu (pārlēstu D-markās):

PAR 1953./54. GADU:

Karakasas Augšāmcelšanās ev.-lut. latv. draudzes padome (19, 45); DV apv. Milvokos (20,85); Paulis Olte Dānijā (20,—); Ojārs Jēgens Dānijā (10,—); Imants Reitmanis Dānijā (20,—); Ferdianads Kress Vācijā (20,—); Harro v. Hirschheydt Vācijā (20,—); A. Elksnītis Vācijā (10,—); Kārlis Polis Vācijā (10,—); Ed. Skudra Portlandē, ASV (20,85); Melburnas latv. studentu klubs Austrālijā (19,28); DV Apvienība Buenosairesā, Argentīnā (20,—); E. Lazda, Austrālijā (29,03); Toronto latv. biedrība Kanadā (20,10); M. Dīķis Vācijā (10,—); Klīvlendas latv. b-ba, ASV (20,85); Vilis Šteplers Vācijā (20); DV apv. Northamā (23,42); J. Bite, Sao Paulo, Brazilijā (19,47); — Latv. juristu biedrība Ņujorkā — (20,85); Vankuveras latv. b-ba Kanadā (19.45); prof. A. Švābe Stokholmā, Zviedrijā (10,—); stud. vien. Lidums Kanadā (20,70); Latv. preses biedrība Austrālijā (17,18); V. Kažkurs Kilburnā Austrālijā — (16,37); Kalamazū Korporāciju kopa (82,25); P. Valters Vācijā (10); Jānis Daģis Vācijā (10,—); Jānis Zēgners Vācijā (10); Egons Āboliņš Vācijā (10,—); Ansis Dreimanis Vācijā (10,—); Sidnejas latv. korporāciju kopa, Austrālijā — (17,17); Tikla Ilstere Vācijā (12); A. Mazjānis, Dānijā (10); T. Abrams Čikāgā, ASV (20,85); A. Gāters Vācijā (10); Jaunzēlandes latviešu ev.-lut. bazn. pārv. (23,40).

PAR 1954./55. GADU:

Irēna Taube Vācijā (10); Jūlijs Biķis Kvēkertaunā, ASV (41.70); Kārlis Draviņš Zviedrijā (10,—); Mag. A. Šilde Vācijā (10); V. Hāzners Vācijā (10); Vilis Janums Vācijā (10); Herberts Zāgars Vācijā (10); Kārlis Ozoliņš Vācijā (10); Roberts Liepiņš Vācijā (10); laikr. Latvija Vācijā (20); Agnis Balodis Zviedrijā (10); Aleksis Dreimanis Kanadā (19,45); Fricis Osis Čikāgā (20,85); Latv. b-ba Hamburgā (20); ev.-lut. latv. bazn. padome Vidimantikā (20,85); prof. E. Blese Vācijā (10); DV Zviedrijā (20); M. Dīķis Vācijā (10); Deitonas ev.-lut. latv. kopa (20,85); Arvīds Olinš St. Luisā (20,84); Magdalēna Rozentāle Minneapolisā (20,85); Deitonas korporāciju kopa (20,85); Karakasas Augšāmcelšanās ev.-lut. latv. draudzes padome (19,47); DV Melburnas nodaļa (45); Staņislavs Kučinskis, Romā (10); prof. P. Kundziņš Kanadā (20); A. Martinsons Vācijā (10); E. Osis Vācijā (10); A. Mazjānis Dānijā (10); P. Olte Zviedrijā (20); O. Jēgens Dānijā (10); J. Reitmanis Dānijā (10); T. Abrams Čikāgā (20,85); A. Gāters Vācijā (10); F. Kress Vācijā (10); Latv. Nac. komiteja Holandē (20); Nudzērsijas latviešu b-ba (20.88); J. Indāne Vācijā (10); M. Klints Ņujorkā (10); LPB Kanadas kopa (40).

PAR 1955./56. GADU:

Irēna Taube Vācijā (10); J. A. Rītiņš Čikāgā (20,84); J. Liepiņš Vācijā (10).

Piezīme: Nepilnīgas adreses uzdevuši biedri veicinātāji, tāpēc viņiem gada grāmata līdz šim nav nosūtīta: J. Bite, Brazilijā, J. Kerselis, Losandželosā; Latviešu biedrība Detroitā; J. Porietis, Bostonā; V. Upiniks, Losandželosā; Nezināma persona, Toronto.

VOLDEMĀRS LINDE PĒDĒJĀ GAITĀ

Pagājušās trešdienas saulainajā pēcpusdienā Niagaras All Saints anglikāņu baznīcas tuvumā vairāk kā simts automašīnas atveda no visām maļām latviešus, kuŗi neraugoties uz darba dienu, gribēja atvadīties no diriģenta un komponista, kas ar saviem darbiem un stāju bija radis sev tik daudz draugu un cienītāju. Jau pirmdien un otrdien, kad nelaikis atdusējās Lynett Funeral House, to brauca apmeklēt draugi un tautieši no tuvākās apkārtnes. Visu laiku pie viņa šķirsta, parādot pēdējo godu, stāvēja koristu goda sardze. Reizē ar nelaikā šķirstu, pārsegtu ar Latvijas karogu, uz baznīcu tika pārvestas ziedu un vainagu atvadu veltes. Izvadu ceremoniju ievadīja Tālivaldis Ķeniņš, atskaņojot savam kollēģim ērģeļu mūziku. Vīru koris Viesturs baznīcā ar īstu sirdsdegsmi, diriģenta V. Rundāna vadībā, nodziedāja Hendeļa — Ļaujiet man sērot — kam sekoja dubultkvarteta Kalvja nodziedātā klasiskā Inīeger Vitae. Bet kad Hamiltonas dziedone Alma Skudra savā tīri skanošajā saprānā I. Saksa ērģeļu pavadījumā nodziedāja Jūdziet bērus, jūdziet rudus, — tad izvadītāju pilnajā baznīcā nebija tādu, kas spētu savaldīt asaras. Mācītājs V. Šēfers savā izjustajā atvadu runā skāra visu klausītāju dvēseles, starp citu pieminēdams, ka šo kontinentu skar bieži vētras un orkāni, bet tie rimstas, kamēr šī pēdējā vētra līdz ar traģēdiju, kas tik smagi ir skārusi mūs visus, izraujot no mūsu vidus cilvēku, kam bijis līdzi dots jaunu vērtību radošs talants, vēl ilgi atstās sava postījuma zīmes.

Pēc dievkalpojuma bērinieki atvadījās no dārgā aizgājēja ejot garām atvērtajam šķirstam. Tad tuvāko draugu nests, cauri koristu goda ierindai, Voldemāra Lindes šķirsts tika novietots braucienam uz kapsētu.

Mūsu dižo tautieti zemes klēpī guldīja Niagaras jaukajā kapsētā, kas atrodas lielu koku paēnā, Landijs Lane. Pie kapa Kalvja vīri izjusti dziedāja Lindes paša komponēto un viņam tik tuvo Ardievas (Z. Lazdas vārdi), Virši jau zied, atvadu vārdus kādš dzied... Sekoja mācītāja lūgšana un kapu runa.

Pēc tam dziedāja Viestura koris diriģenta J. Ciruļa vadībā J. Ābata — Augšā aiz zvaigznēm, bet pie aizbērta kapa vienu no komponista pēdējiem darbiem — Saules laivā.

Ar krāšņiem vainagiem, rotātiem Latvijas karoga krāsu lentām un ziediem, sekoja atvadu sveicieni no organizāciju pārstāvjiem un tautiešiem. Kā pirmie vainagu nolika 1. Kanadas Dzesmu svētku rīcības komitejas pārstāvji E. Šķobe un E. Krūka. DV KV vārdā sirsnīgus vārdus teica valdes priekšsēdis V. Mukts, noliekot vainagu. LNAK valdes un padomes vārdā līdz ar sarkanbaltsarkaniem ziediem pēdējos atvadu sveicienus nodeva J. Ligēgeris. Hamiltonas latv. b-bas vārdā vainagu nolika O. Zvirgzdugrauds, bet Hamiltonas DV — P. Immurs. Dubultkvarteta Kalvja vārdā — J. Dzeguze, St. Katarīnas DV vārdā nodaļas pr-ks Ž. Andersons, bet Vanadzes pārstāvēja I. Andersone. St. Katarīnas 5. Jelgavas skautu vienības vārdā — P. Lazdiņš, bet no jaunatnes pulciņa — M. Mikšēna. Bramptonas latviešu vārdā vainagu nolika Dindžāns. Pateicībā mirušajam par sniegtajām latviešu dziesmām ukraiņu brīvības atceres sarīkojumos sirsnīgiem vārdiem atvadījās ukraiņu komitejas pr-dis R. Babāns. Dainas koŗa priekšnieks A. Jankovskis līdz ar vainagu nesa savā koŗa pēdējos sveicienus. Kā pēdējie atvadījās Niagaras organizāciju pārstāvji ar P. Treijera teikto atvadu runu, un Viestura koŗa dalībnieki ar noliktajiem vainagiem. „Manas skumjas ir tik dziļas, ka nespēju izteikt, tev, kas savu darbu tik apzinīgi ar tādu jaunradītāja talantu sāki, bija jāapstājas pašā darba briedumā..." teica V. Lindes skolotājs no konservātorijas laikiem, sirmais prof. Zīverss, kas bija ieradies no Bafalo. Tas bija dziļi aizgrābjošs skats... Vēl daudzi atvadījās, tuvi un tāli draugi, reizē izsakot līdzjūtību un mierinājumu atraitnei un abām bārenītēm. Kapu kopiņu rotāja krāšņi ziedi, un katram ziedam nāca līdzi dziļa cieņība un mīlestība pret aizgājēju un viņa darbu.

L.

PATEICĪBA

Nevarēdama personiski pateikties visiem, kas piedalījās mana mīļā, traģiskā nāvē mirušā vīra Voldemāra Lindes izvadīšanā pēdējā gaitā š. g. 17. augustā, lūdzu pieņemt manu sirsnīgu pateicību par ziediem, līdzjūtību un manam nelaikā vīram parādīto godu — viņam veļu valstī ieejot.

Līna Linde

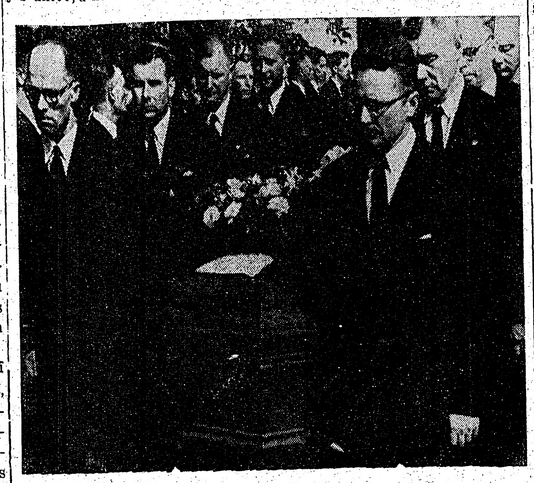

V. Lindes tuvākie draugi nes komponista šķirstu uz kapiem.

Jaunkanadiešu draugs

(NCP). — Viens no sirsnīgākajiem jaunkanadiešu draugiem, īpaši jaunkanadiešu preses izdevumu atbalstītājs, ir nodoklu inspekcijas kontrolieris Rojs E. Bilaija (Roy E. Belyea), kas allaž atbalstījis imigrācijas kustību un aizstāvējis domu, ka iecelotāji Kanadā daudz dod tās darba spēka papildināšanai, jaunuzbūves veicināšanai, tāpat kultūrālās dzīves bagātināšanai un pacelšanai. R. E. Bilaija panācis, ka daļu no summas, ko jaunkanadieši samaksā nodokļos valdība piešķir informācijas sniegšanai jaunkanadiešiem viņu pašu valodā un preses izdevumos, lai tādā veidā tos vieglāk un ātrāk iepazīstinātu ar dzīvi un paražām Kanadā. Ar viņa gādību nodibināts arī preses biļetēns jaunkanadiešiem, kas katru nedēļu sniedz ziņas un materiālus, kam mazāku vērību piešķir lielā kanadiešu prese.

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE,

Hamilton, Ont. Tel. 8-3247

KANADĀ TORONTO

● Latviešu mednieku un makšķernieku klubs Toronto rīko 27. augustā pirmās internās sacīkstes māla baložu šaušanā. Labākiem šāvējiem paredzētas balvas. Tuvāka informācija pie sporta lietu vadītāja Freiberga, tel. LL-7166.

Eksternās šaušanas sacīkstes notiks 10. sept., izcīnot B. Puriņa un J. Gobas dāvinātās ceļojošās balvas individuālā un grupu šaušanā. Paredzams, ka sacīkstēs aktīvi piedalīsies arī Hamiltonas un St. Katerīnas šāvēji. Pēc sacīkstēm paredzēts kopējs vakars biedriem un ievestajiem viesiem. Tuvāka informācija pa tālr. LL-7166.

Kluba valde ir iegādājusies balvas arī labāko makšķernieku apbalvošanai. Makšķernieku sacensības paredzētas sezonas beigās. Pēc informācijas un ar ierosinājumiem lūgts griezties pie J. Kļaviņa, tālr. KE - 8609.

HAMILTONĀ

● Kristus ev-lut. latviešu draudzes Dāmu komiteja 24. septembrī rīko rudens bazāru un loteriju. Dāmu komitejas sēde notiks trešdien, 31. augustā, plkst. 7.00 vakarā, 20 Stanley Ave., Kalvas dzīvoklī.

KRISTUS EV.-LUT. DRAUDZES PAZIŅOJUMS

Sakarā ar draudzes locekļu vēlēšanos, sniedzam izvilkumu no Sinodes prezidenta vēstules par obligāciju saistībām, kādas uzņemas Hamiltonas latviešu draudze sakarā ar lēmumu par bij. Trīsvienības baznīcas pirkšanu:

„Saskaņā ar mūsu vēstuli par vispārējo situāciju Hamiltonā un it īpaši attiecībā uz 60.000 dol., kas nepieciešami Trīsvienības baznīcas iegādes financēšanai, proponējam sekojošo:

Paredzēta draudzes iemaksa sk. naudā vai apsolītās summās, kas nomaksājamas gada laikā 6 līdz 10 tūkst. dolaru apmērā. Šādā gadījumā Sinode no savas puses pirkumu atbalsta ar neatmaksājumu $2.000 pabalstu.

Ja draudzes iemaksā $12.000, mēs proponēsim, lai BAM atbalsta pirkumu ar neatmaksājamu pabalstu $3.000, kas kopā ar minētiem $2.000 būtu neatmaksājams pabalsts 5.000 dol. Pieskaitot tam draudžu iemaksu $12.000, paliktu $43.000, kam būtu nepieciešams ilgtermiņa aizdevums. Šie $43.000 tiktu financēti sekojoši:

Pirmā obligācija $15.000, pieci gadi, Synod Investment Funds, 3% gadā $450, kapitāla deldējums gadā $750 otrā obligācija $12.000. Bd. of Amer. Miss, 18 gadi, 1% gadā $120, kapitāla deldējums, sākot ar trešo gadu $750; trešā obligācija $11.000, Bd. of Amer. Miss., 24 g.,2% gadā $220, kapitāla deldējums sākot ar trešo gadu $500; ceturtā obligācija $5.000, Bd. of Amer. Missions, 5 gadi, simboliskie % gadā $10, kapitāla deldējums gadā $50.

Pirmās un ceturtās obligācijas nenomaksātā kapitāla deldēšanai 5. gada beigās izstrādājams jauns plāns saskaņā ar draudžu financiālām iespējām un baznīcas organizāciju rīcībā esošajiem kapitāliem tai laikā.

Parādu var nomaksāt arī īsākā laikā, pie kam šādā gadījumā obligāciju dzēšanas kārtība sekojoša: 1) ceturtā, 2) pirmā, 3) trešā, 4) otrā."

DRAUDZES PADOMES LOCEKĻI:

Adītājs Alberts, Misijas fonda pārzinis, 12 Elm St., tel. LI 5-0161; Amoliņš Arturs, raj. pārzinis, 82 Leinster Ave, So., tel. LI 9-3513; Briedis Edgars, raj. pārzinis, 36 Queen St., So., tel. JA 2-1287; Gailis Andrejs, raj. pārzinis, 22 Cannon St., West, tel. JA 8-6259; Grabis Arnolds, padomes pr-ža b., 22 Stanley Ave, tel. JA 8-1047; Kalupnieks Arvids, kasieris, 11 West 1st St, tel. JA 8-6517; Lūķis Eduards, revidents, 68 Hillyard St., tel. JA 8-5224; Sirmgalvis Jānis, raj. pārzinis, 11 Roseland Ave, tel. — LI 4-5351; Šmits Kalējs Eduards, ziedojumu kontu pārzinis, Willow Cove, Brighton Beach, Ont., tel. — JA 2-7190; Švāns Heinrichs, raj. pārzinis, 251 McNab St., N., tel. — JA 8-5401; Zibenis Alfons, sekr., 52 Spring St., tel. JA 9-7005; Zitmanis Mārtiņš, Nama fonda prz., 104 George St., tel., JA 9-1487.

Būsim atsaucīgi!

Hamiltonas latviešu draudzes un organizācijas vienojušās un uzsākušas ziedojumu vākšanu traģiskā nāvē mirušā komponista V. Lindes atraitnes un bērnu atbalstam. Pavisam izdotas 23 ziedojumu listes. Būsim atsaucīgi, dosim katrs pēc savām spējām trūkumā un nolaimē nonākušajiem.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5810 VICTORIA AVE, APT. 16

KANADA GATAVOJAS NACIONĀLAJAI IZSTĀDEI

Izstādi Toronto atklās 26. augustā, tā ilgs līdz 10. septembrim

„Kanadas sasniegumu parāde" būs 77-tās gadskārtējās Kanadas nacionālās izstādes galvenais temats. Izstādi atklās Toronto pilsētā 26. augustā. Pasaules lielākā gadskārtējā izstāde rādīs Dominijas milzīgo augšanu kopš gadu simteņu mijas.

Izstādes pirmajā gadā, 1879. g., to apmeklēja apmēram 100.000 personu. 1954. gadā 14 dienu laikā izstādes parkā iegājušas 2.820.000 personu, kas ir rekorda skaitlis. Sasniegts bija arī apmeklētāju vienas dienas rekorda skaitlis — 296.500.

Centrālo vietu šī gada CNI ieņems Provinču avenijā. Tā stiepjas pa galveno parka bulvāri uz ziemeļiem līdz lielajai skatītāju tribīnei. Katrai no 10 provincēm ir sava četrstūraina arka, caur kuŗu var nonākt līdz centrālai izstādes ēkai, kur katrai provincei būs savi eksponāti, un īpaši sagatavots personāls, kas atbildēs uz visiem publikas jautājumiem.

No tā brīža, kad Britu imperijas un kopvalsts galvenais skauts lords Rovlans nospiedīs pogu, kas oficiāli atklās CNI, un līdz tam brīdim, kad sestdien, 10. septembra naktī nodzisīs pēdējās ugunis, izstādes territorijā norisināsies tūkstošiem notikumu, kas var interesēt visas iedzīvotāju grupas. Atklāšanas svinībās piedalīsies arī pāri par 8.000 skautu no 50 nācijām, kas būs šīs dienas CNI viesi.

Visvairāk izreklāmētais šī gada notikums būs $25.000 prēmija par ezera pārpeldēšanu maratona peldējumā; pieteikušies peldētāji no visām pasaules malām šais sacensībā.

Lielās skatītāju tribīnes uzvedums šogad nosaukts „Canadian 1955," un to sagatavojis Kanadas skatuves mākslinieks Žaks Arturs. Tā ir pasaules lielākā skatuve, patiesībā septiņas savienotas skatuves, septiņos līmeņos, ko izmanto mamūtiskajam uzvedumam. Šo izrādi vadīs populārais televīzijas ceremoniju meistars Ed. Sulivāns, un tanī piedalīsies Marlīne Bella, bērnu mīlulis — suns Lāsijs, CNI baleta trupa ar pāri par 500 dalībniekiem, ieskaitot 60 mūziķu orķestri diriģenta Hovarda Kebla vadībā, un daudzi citi artisti.

Amerikas antīko automobiļu kluba „slīdošā skate" ieradīsies izstādes laukumā 30. augustā un piedalīsies automobiļu dienas programmā. Šai skatē būs redzami ap 250 automobiļu, no kuŗiem daži būvēti šī gadsimteņa sākumā. Līdz ar tiem rādīs visjaunākos modeļus.

Mūzikas estrādē katru pēcpusdienu un vakaru spēlēs Savienoto Valstu flotes orķestris. CNI mūzikas programmās ietelp mūzikas priekšnesumi, sākot ar vijoļu koncertiem līdz deju mūzikai, un no pūtēju orķestru sacensības līdz koŗu priekšnesumiem. 1. septembrī — mūzikas dienā - uzstāsies klejojoši trubadūri, izpildot savu programmu visdažādākos izstādes laukuma novietojumos. Gandrīz visas tautību grupas reprezentēs gan dziedātāji, gan dejotāji tautiskos tērpos.

Starp šī gada jaunajām celtnēm CNI minams Shell firmas tornis. Tas ir 120 pēdu augsts novērošanas tornis, no kuŗa izstādes apmeklētāji varēs aplūkot 350 akrus lielo izstādes laukumu un labu tiesu Toronto vecpilsētas.

Vienā no pirmām vietām ievirknējama arī Kanadas sporta slavas halle, kas iekārtota, lai saglabātu valsts slavenāko atlētu piemiņu.

CNI tika nodibināta, lai „veicinātu rūpniecību, lauksaimniecību un mākslas." Kolizejā, kas ir pasaules lielākais uzvedumu nams un aizņem vairākus akrus, būs izstādīti lopi un lauksaimniecības ražojumi vairāku miljonu dolaru vērtībā.

Izstādes katalogam izlietotas gandrīz 200 lappuses, lai atzīmētu 14 dienu ilgstošās izstādes notikumus.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI NEŠAUJAM PAR TĀLU?

LA redakcijai: Lasīju Jūsu laikrakstā, ka ASV latvieši nākuši ar ierosinājumu dibināt jaunu fondu — maizei un aizdaram tautiešiem atbrīvotajā dzimtenē. Doma jau pati par sevi nav slikta, bet zinot, cik kūtri mūsu dārgajiem tautiešiem ceļas roka, lai no biksu kabatas izvilktu kādu dālderi trūkumcietēju aprūpei vai to pašu nelaimīgo biedru naudu samaksai, jāklūst skeptiskām. Tāpat diezgan ir invalidu, veco māmuļu, bāriņu un citu aprūpējamo šeit pat trimdas zemēs uz vietas — būtu labi, ja mēs varētu savilkt galus kopā šim vajadzībām, nemaz jau nerunājot par mūsu gauži novārtā atstāto kultūras politīku — kur līdzekļi latviešu skolām un Kultūras fondam? Ja nevaram izkārtot un atrisināt šos jautājumus — vai nešaujam drusku par tālu, krājot jau līdzekļus nezināmai nākotnei un nezināmam mērķim, un atraujot līdzekļus šodien degošajām vajadzībām?

Ed. B., Hamiltonā

PALDIES NOPUTAM

LA redakcijai: Paldies „lielajam nezināmajam" — Augustam Nopūtam par lieliskajiem feļetoniem.

Patiesi, viņš mūsu dzīvi izklāj kā uz delnas, un viņa varoņi — kā Taisnība, Lampatāns, Želastība, Bumerangs — ieguvuši jau tik cilvēciskus vaibstus, ka varam tanīs saskatīt koncentrētā veidā visas mūsu „izcilās" un raksturīgās trimdinieku īpatnības. Man pašam īpaši patika feļetons par viesiem no „steitiem" — nez' ko tie paši saka, izlasījuši? Mūs, Katrīniešus, jau viņi apciemo bieži...

M. R., St. Katerīnā.

VAI POSTA PUĶE IZNĀKUSI GRĀMATĀ?

AL redakcijai: Vai jūs varētu man paskaidrot, vai M. Kovalevskas romāna — Zālamana dziesmas 1. daļa — Posta puķe — ir iznākusi grāmatā? M. Kovalevskas tēlošanas veids ir tik sulīgs un saistošs, ka labprāt gribētu iepazīties arī ar šo darbu.

Rasma S., Kolorādo Springā.

Red. piezīme: Posta puķe pagaidām grāmatā nav iznākusi — jācer, ka abas daļas iznāks reizē, pēc tam, kad Zālamana dziesma būs beigusies laikrakstā. Posta puķe publicēta Latvijā Amerikā, 1952. gadā.

JŪS MEKLĒ

Vēstuli no vecākiem var saņemt Jānis Imants Jansons, dzim. 2. jūlijā 1923. gadā, bij. leģionārs plkv. Januma pulkā. Meklē Almu Vāravs ar meitu Lidiju un vīru Eduardu no Valkas Krieviņiem, kas bija Vācijā Fišbachas nometnē. Ir ziņas no māsas un vīra vecākiem. Vēl lūgti atsaukties Ārija Skurstenis un Eduards un Anna Raudupes.

Rakstīt uz sekojošu adresi: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D.C., (Tel. DUpont 7-7812).

*

Piederīgie Latvijā meklē Melitu un Annu Grasmanes, kā arī Jāni Šnilbergu ar dēlu, kuŗi Kanadā ieceļojuši 1927. gadā.

Minētās personas lūgtas savas adreses paziņot laikr. LA kantorim.

*

Osvalds Berka no 221 Hess St., S., Hamilton, Ont., Canada, tel. — JA 8-6944 lūdz atsaukties Mežotnes pag. vecāko Arnoldu Kramiņu, pag. valdes loc. Staņķi, lauksaimniekus Neimani un Lasmani, kā arī bij. pagasta virskārtībnieku Plūmi.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

3. septembrī DV Toronto nodaļas 5 gadu jubilejas svinīgs akts un koncerts. Pēc tam balle Kolumbus zālē.
1. oktobrī Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa viesizrāde — J. Raiņa Krauklītis Ītona auditorijā.

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:

DV ASV kasierim vai vietējās DV apvienībās

KANADĀ:

DV KV kasierim: Mr. V. Čunčkis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam regulāri iemaksāt.

DV ASV valde, DV KV valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai laiciņiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

STRĀDNIEKU LIKUMU LABIRINTĀ

Mag. iur. J. Jakāna raksts par strādnieku stāvokli Kanadā

II

Nēdēļu un mēneša algu saņēmējiem ir slimības atvaļinājums. Ja strādnieks nostrādājis ilgāk par 3 mēn. vienā darba vietā, tad slimības gadījumā par katru mēnesi viņš saņem 1 dienas algu bez ierašanās darbā. Piem., ja kāds pēc 12 mēn nostrādāšanas vienā vietā saslimst, tad viņš saņem 12 d. savu kārtējo algu. Slimība jāpierāda ar pilntiesīga ārsta apliecību. Ja strādnieks atstāj darba vietu, neizmantojis savu slimības maksu, tad viņš to zaudē. Nekādu naudas izmaksu nesaņem un to nevar pārskaitīt uz citu darba vietu

DARBA LAIKA IEROBEŽOJUMS

Šo tiesību aizsargā The Minimum Wages Act un The Master and Servant Act. Likums nosaka šādu lielāko pieļaujamo darba stundu skaitu nedēļā: Rūpniecības fabriku strādniekiem — 8 st. dienā, 48 st. nedēļā. Brūnošanās rūpniecībā un citās rūpniecības negadījuma laikā šos noteikumus uz laiku var neievērot. Apģērbu, pārtikas mājsaimniecības piederumu rūpniecībā, ceptuvēs, tirdzniecībā un birojos — 10 st. dienā, 60 st. nedēļā. Izņēmuma gadījumā var strādāt līdz 15 st. dienā, bet šie izņēmumi nevar pārsniegt 30 dienas gadā.

Uzņēmumiem atļauts strādāt maiņās. Katram strādniekam no darba beigām līdz jauna darba sākumam jādod vismaz 9 st. ilgs atpūtas pārtraukums. Darba telpām jābūt labi apgaismotām, pietiekami vēdinātām un siltām. Darba telpu temperatūra nevar būt zem plus 68 gradi F. (likums neparedz telpu augstāko temp.). Darba telpās strādnieki nevar dzīvot vai pavadīt augstāk minēto atpūtas laiku. Darba vietā jābūt pietiekamam skaitam tualetes un mazgājamām telpām. Visas mašīnas jāapgādā ar drošības līdzekļiem un brīdinājuma uzrakstiem.

Maiznīcās nedrīkst strādāt svētdienās no pl. 7-13. Šie noteikumi neattiecas uz maiznīcām, kur strādnieki strādā ne vairāk kā 8 stundas dienā laikā no 7-18 un, nedēļā dabū vienu nepārtrauktu 24 st. garu atpūtas periodu.

Ar līgumiem abas puses var noteikt īsāku darba laiku un bieži speciālu piemaksu par virsstundām. Rūpniecības darba laiks pašlaik Kanadā grozās ap 40 st. nedēļā ar 5 darba dienām. Sāk pat pāriet uz 37,5 darba stundām nedēļā.

NEPILNGADĪGO UN SIEVIEŠU AIZSARDZĪBA

To aizsargā The Factory and Office Building Act, The Minor's Protection Act un The Liquor Licence Act. Fabrikās nevar nodarbināt bērnus zem 14 g. Ltn. Governor var noliegt jaunavām no 14-18. g. un jaunekļiem no 14-16 g. strādāt bīstamos un veselībai kaitīgos darbos. Skolas perioda laikā nekur nevar nodarbināt nevienu nepilngadīgo zem 16. g., iekām ar apliecību nepierāda, ka minētai personai nav jāapmeklē skola. Nepilngadīgos nevar nodarbināt pie kustīgām un riskantām mašīnām. Jaunieši var strādāt tikai laikā no 6-18.30 un izņēmuma gad. līdz pl. 21.00. Šie izņēmumi nevar pārsniegt 30 reizes gadā. Vispār nepilngadīgo pieņemšana darbā var notikt tikai ar vecāku vai aizbildņu rakstveida atļauju.

Jaunieši zem 18 g. nevar apmeklēt biljardu un citu spēļu namus (bagatelle-pool) izņemot sporta spēles. Tie nevar pirkt cigaretes, cigārus, tabaku un to izstrādājumus, bet tie gan var pirkt to saviem vecākiem ar rakstveida apstiprinājumu. Jaunieši zem 21 g. nevar apmeklēt reibīgu dzērienu iestādes, nevar pirkt vai saņemt reibīgu dzērienu pirkšanas atļaujas.

Sievietes fabrikās un darbnīcās var nodarbināt laikā no pl. 7-18.30, izņēmuma gadījumos līdz pl. 21.00 Darba laikā tām jādod viena st. pusdienas pārtraukuma, kas nav izskaitāms no darba laika (bet gan izskaitāms no atlīdzības). Darba vieta jāapgādā ar sēžamām ierīcēm, un, kur vien darba raksturs pieļauj, tām atļauts strādājot sēdēt. Sievietes nevar nodarbināt pie kustīgām un riskantām mašīnām. Darbā pie mašīnām tām jālietā galvas segas. Darba vietā jābūt atsevišķām tualetes un mazgājamām telpām. Tāpat jābūt atsevišķām atpūtas telpām, apgādātām ar pietiekamu skaitu sēdekļu un vismaz vienu vai vairākiem dīvāniem vai līdzīgām ierīcēm, uz kuŗām var atlaisties guļus stāvoklī. Kur nodarbina 35 un vairāk sievietes, tur jābūt vienai sievietei (matronai), kuŗa rūpējas par sievietēm labklājību un kārto to īpatnējos jautājumus.

Sievietes nevar nodarbināt reibīgu dzērienu dzertuvēs (kam ir lounge licence vai public house licence), bet tās var strādāt veikalos, kur kopā ar ēdienu izsniedz reibīgus dzērienus (kam ir dining lounge licence vai dining room licence).

SVĒTDIENAS UN VIENAS DIENAS ATPŪTA SEPTIŅĀS DIENĀS

The Lord's Day Act un The One Day's Rest in Seven Act.

Svētdienās nevar nodarbināt nevienu strādnieku, izņemot likumā sevišķi norādītos gadījumos, kā arī drošības, ugunsdzēšanas, veselības un citos dienestos. Izņēmums, ja balsošanas kārtībā vietējā pašvaldība nobalso svētdienās izdarīt sporta spēles. Šīs spēles var notikt laikā no pl. 13.30-18.00. Tikai sakarā ar šīm spēlēm un tām nepieciešamo sagatavošanu var nodarbināt minimālo strādnieku skaitu.

Vienas dienas atpūta septiņās dienās ir spēkā pilsētās un citās bieži apdzīvotās vietās, kur iedzīvotāju skaits pārsniedz 10.000. Šādās vietās viesnīcu, ēdnīcu un kafejnīcu strādniekus var nodarbināt arī svētdienās, bet tiem jādod nepārtraukta 24 st. atpūta katrās septiņās dienās, pēc iespējas svētdienās. Šie noteikumi neattiecas uz viesnīcu u. t. t. sargiem, sētniekiem, namu uzraugiem un personām, kas nestrādā min. uzņēmumā vairāk kā 5 st. katru dienu.

Turpinājumā: Algas prasību nodrošinājumi

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem
Čikāgā
LA pārstāvis
K. KALNGARS
Chicago 41, Ill.
4936 W. Henderson St.,
Tel. AVenue 3-3529

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

LATVIJAS BALSS PĒC ŽENĒVAS

Ženēvas četru lielo smaidu konferences tukšais iznākums apspiesto tautu brīvībai dibināti radījis latviešu trimdas sabiedrībā rūgtumu un nemieru. Biedri Kremlī nejauki smīn: Rietumu valstsvīri savā apmātībā pēc miera ir palīdzējuši atvērt pesimisma un bezcerību slūžas apspiestajās tautās.

Mūs jau sasniegušas dažas balsis no okupētās Latvijas. Latvieši dzimtenē jautā: „Vai patiesi ASV valstsvīri domā, ka laudis aiz dzelzs priekškara barojami tikai ar tukšiem solījumiem? Tas nokaunī cilvēkus un rosina pāriet pretējā pusē — aiz izmisuma un morālo spēku sairuma."

Kāds kurzemnieks, kas brauc uz padomju kuģa, nupat kādā rietumu valsts ostā nodeva labu liecību par ASV politiku attiecībā pret apspiestajām tautām. Viņš (nav komūnists) teica: „Amerikas Balsi pat politruks tagad atļauj klausīties (uz kuģa). Politruks saka — tā nav kaitīga".

Kā zināms, Amerikas balss pauž ASV oficiālo ārpolitiku, kas tagad centrēta uz „miermīlīgo sadzīvošanu". Tā taču nevar patikt apspiestajiem un mocītiem.

Pāris cilvēku, kas pēdējās nedēļās Eiropā nokluvuši, izbēgot no Latvijas (viens Zviedrijā), vēstī par pašnāvībai līdzīgu gara stāvokli. Komūnisti Latvijā plaši stāstot, ka amerikāņi melo, tiem neesot nekā nopietna ko solīt apspiesto tautu labākai nākotnei. Tāpēc amerikāņi jau sen pametuši Baltijas valstis. Ja neticot, lai klausoties Amerikas raidījumus:

Tas, ko apgalvo komūnisti, ir provokācija un propagandas meli, bet tas, ko saka mūsu tautieši dzimtenē — ir brīdinājums arī mums.

Kad kāds amerikāņu institūts aicināja šo rindu autoru runāt institūtā par tematu „Baltijas valstu reakcija pēc Ženēvas konferences" un institūta vadībai pateicu, ka reakcija Baltijas valstīs ir ārkārtīgi negātīva un tāds būs referāts, tad institūta vadība mainīja tematu.

Kad par drūmo noskaņojumu Latvijā dzirdēja kāds republikāņu senātors, kas ir Eizenhauera virziena aizstāvis ārpolitikā, tad viņš nopietni teica: „Lai Dievs svētī Baltijas tautas." Tas bija viss.

Andrejs Eglītis saka, ka visa mūsu cīņas taktika radikāli jāmaina; nākošie gadi prasa citu pieeju Latvijas jautājumam.

Tas arī būs jādara. Viens no pirmajiem darbiem: apzināt nesavtīgos Baltijas valstu draugus Rietumu politiķos un ar tiem cieši sadarboties. Tagad ir konstatēti vairāki gadījumi, kad baltieši savās svētku runās un cīņu dienās par runātājiem aicina Rietumu politiķus, kas tikai balsu zvejošanas nolūkā bārsta drandžīgus vārdus un tukšas cerības, bet visa viņu politiskā darbība liecina — vienaldzību.

Saturs

TRIMDINIEKA PĀRDOMĀM

I E L A

Trimdas dzīves problēmas (4)

Pēc Vācijas kapitulācijas sabiedroto lielākā interese bija panākt militārā gara iznīcināšanu vācu jaunatnē. Noliedza visu, kas kaut kādā veidā varētu sekmēt tā atdzimšanu un uzplaukumu: vācietim tik iemīļoto maršēšanu, organizēšanos un ne tikai alvas zaldātiņus un rotaļlielgabalus bērniem, bet pat bilžu grāmatas, kuŗās kaut kādā veidā varēja pamanīt karaviriskā gara atblāzmu.

Tai pašā laikā okupācijas armijas kareivji un virsnieki pāri okeanam veda savas ģimenes ,un drīz vien Vācijas pilsētās parādījās desmit gadu veci un jaunāki „kauboji," katrs vismaz divi pienācīgām pistolēm bruņoti un laso virvēm pie sāniem. Drosmīgi tie ķēra cits citu, sēja pie kokiem un garajiem šaujamrīkiem „šāva." Vācu zēni noskatījās — un darīja šāpat. Viņiem, galu galā, bija vienalga; ja organizētas slepkavošanas vietā jaunie kungi vairāk cienīja individuālo, viņi bija ar mieru vingrināties tās mākās. Ja tikai varēja šaut un durt.

Kauboju un indiāņu rotaļa šai kontinentā nav jauna. Tai ar sajūsmu nodevušās jau vairākas paaudzes, un tēvi ar lepnumu vērojuši dēlus sekojam to pēdās. Tās veicināšanai atnuma vērojuši dēlus sekojam to pēdās. Tās veicināšanai atnesušas jau vairākas paaudzes, un tēvi ar lepnumu

DAUGAVAS VANAGU SAIMES VASARAS BALLE ČIKĀGĀ

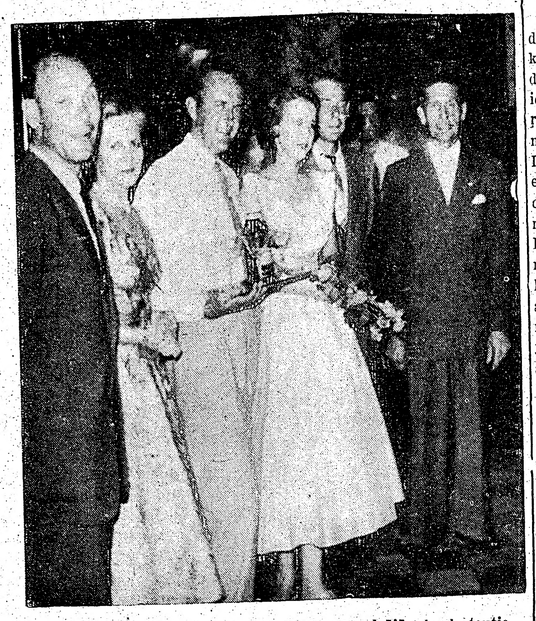

DV Čikāgas apvienības vasaras ballē šogad pulcējās daudz tautiešu ne tikai deju cienītāji, bet arī latviskās vienprātības veicinātāji. Plašajā sarīkojumā kuplā skaitā tikās draugi un paziņas, bija daudz leģionāru, kuriem pārrunājamas atmiņas no kopīgo cīņu laikiem. Rīkotāji laipni sagaidīja katru apmeklētāju — katru DV, neatlaidīgā aprūpes darba sekmētāju. Bija gādāts par viesu omulību un cienastiem, par ko atzinība dāmu komitejai. Valša konkursā uzvarēja Vizma Petrovska pārī ar Alfredu Lapiņu. Veiklie dejotāji attēlā redzami žūrijas komisijas vidū ar ziediem un šampaniešu pudeli rokās. Pa labi grupas malā apvienības pr-ks A. Vanags. Foto K. Kalngars

KĀPĒC UPURI PĒRKONA NEGAISĀ?

Man nācies savā mūžā redzēt diezgan daudz zibens saspertu koku. Pērn tāds bija arī tuvu manai darba vietai. Reti kāda vasara paiet, kad nedzird par zibens upuriem — tā tas bija Latvijā, tā šinī krastā, bet šovasar jo bieži. — Ir zināms, ka negātīvā un pozitīvā elektrība meklē saskarei vistuvāko ceļu. Tāpēc lielākais netiešais ienaidnieks cilvēka dzīvībai ir koks. Daudzreiz ir skandināts par bīstamību patverties zem koka pērkona laikā, bet vai ļaudis to piemirst, vai arī jaunās paaudzes to nezina. Ohaio valstī nesen tā gāja bojā vesela ģimene. Visbīstamākie ir atsevišķi stāvošie koki — tāpat stabi. Kāda ungāru paruna saka, ka zibens nātrā nespeŗ, t. i. zemie objekti paliek neskarti. Pat jāšana vai braukšana uz traktora bargā laikā ir bīstama.

Otra bīstamība — negaisā sasvīdušam būt bara. Zibens izvēlas siltā gaisa mitro augšupstrāvu. Nereti futbolisti, arī tirdzinieki krīt par upuri zibenim. Ir gadījies, ka Latvijā nospēra arī plāvējus, ceļiniekus. Zibens nereti iespeŗ arī mājās — ja tās nav pasargātas ar zibeņnovedējiem. Tomēr ne visas vietas ir vienādi apdraudētas. Ieteicam vislabāk uzturēties istabas brīvā vidū — tālāk no sienām, dūmvadiem. Nav ieteicams negaisa laikā atrasties ūdenī, tāpat pieskārties stieplu vai metalla sētām, kas labi vada elektrību.

M.

ČIKĀGAS LATVIEŠU BĒRNI VASARAS NOMETNĒ MAZPILSĒTIŅĀ

Nometnes vadītājs A. Vanags brauc četrreiz dienā ar bērnu vezumu uz ezeru

Ap 60 jūdžu no Čikāgas, ziemeļu virzienā, Viskonsīnas valsts robežās atrodas maza pilsētiņa Genoa City ar 866 iedzīvotājiem, no kuriem 90 % esot vāciešu. Pilsētiņas tuvumā vācu Workmen's Benefit Found (Arbeiter - Krankenkasse) iekārtojis atpūtas nometni bērniem un veciem ļaudīm. Bērniem tur pašiem ir savas mītnes, spēļu laukumi, šūpoles un virtuve. Arī savs peldbaseins, kas gan nestāv sava uzdevuma augstumos, kādēļ latviešu bērni to iesaukuši par „dubļu vannu". Latviešu bērnu tur ir pavisam 84, no tiem 6 darbojas kā vadītāji.

Vadītāju nometnē pavisam ir 11 kariņas kārtīgi nepaēduši, pienu — 5 nāk no vecākās paaudzes, un biezputrai pa virsu savās ģimenēs viņi nebija redzējuši — neēda, palika bez brokastīm. Tad bija jārunā. Tagad jau mēs sākam saprasties.

tie ir: DV pr-ks A. Vanags — nometnes vadītājs, skolotāja I. Vīksniņa — viņa vietniece, M. Kreicera, R. Lubaua, T. Kupce — grupu vadītājas. Latviešu bērni nometnē pavadījuši jau 8 dienas, un katrai dienai ir bijis savs sauklis, kā: Augsim! Dzīvosim — Latvijai! Mīlēsim! Neaizmirsīsim! Godāsim! Brīvosim! Sargāsim! Celsim — Latviju!

Ir sestdienas vakars, un viņiem būs lielais ugunskurs, turklāt vēl ar programmu, un nu sabraukuši ne tikai bērnu vecāki vien, bet arī tādi, kuriem bērnu nemaz nav, visas brīvās telpas pārnakšņošanai aizrunātas un aizņemtas, nometnē valda neparasta dzīvība, tur apgrozās vismaz 200 latviešu, bet vēl arvien piebrauc kāda mašīna, priecīga atkalredzēšanās, sulīgi augļi, dažs labs izsutināts „čikens", tikai izrādās, bērni tik labi tikuši ēdināti, ka nekādu lielo interesi uz atvestajiem gardumiem neizrāda. Kā tad tā? Zēni taču žēlojušies vēstulēs, ka neesot ko ēst! Jā, tā bijis gan no paša sākuma, bet tad vadītāji apstākļus izkārtojuši, nu liekot pilnu galdu, lai ēdot cik grib. Bet gan jau nu apēdīs arī atvesto „čikenu", tikai — tas siltais laiks!

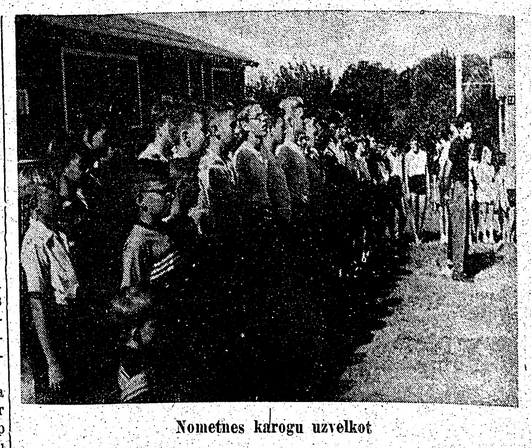

Nometnes karogu uzvelkot

Nometnes vadība: sēd no kr. puses: D. Dāve, M. Vilciņa, R. Matisons, A. Ozols un J. Ārums. Stāv no kr. p.: M. Kreicera, Čikāgas latv. sk. pārzinis H. Kreicers, R. Lubāna, nom vad. A. Vanags, vad. vietn. I. Vīksniņa un T. Kupce. Iztrūkst V. Briede.
Foto K. Kalngars

PIE LIELA UGUNSKURA

Priekšnesumi pie ugunskura patiesi bija interesanti un bagātīgi. Mums — lūgtiem vai nelūgtiem, gaidītiem vai negaidītiem viesiem — tie bija zili brīnumi, ko mēs tur redzējām un dzirdējām. Vairāk nekā 2 stundas mēs ar vislielāko interesi sekojām viņu uzvedumiem, un dažreiz mums likās, ka atrodamies operā, dažreiz — ka teātrī, bet bija arī pa cirkus numuram, un tie mums patika vislabāk. Visu programmu vadīja Irma Vīksniņa, un bija jādomā, ka viņa bijusi arī visu uzvedumu galvenā iestudētāja.

Plkst. 10 ir iestājies nakts miers, neredz vairs neviena bērna, neviena vadītāja, pie miera devušies arī viesi, ja ne citur, tad savās mašīnās. Bet tā ka man pat tās nav, tad jāuzkavējas virtuves telpās.

SARUNA AR H. KREICERU

Tur ienāk arī H. Kreicers, kuram, izrādās, tāpat nav kur palikt. Man ir izdevība ar viņu aprunāties, tā ātrāk paiet laiks — viens, un otrs — informācija no paša pirmavota. Bijusi liela meklēšana, kamēr šo vietu atraduši, liela runāšana, kamēr sarunājuši, bet jārunā esot vēl arvien, sevišķi ēdienu jautājumos, un tā laikam ir, ka latviešu bērni visos citos punktos asimilējoties diezgan vigli, izņemot ēšanu ...

— No sākuma — stāsta man H. Kreicers — viņi mūsu bērniem vakariņās deva tikai pa vienai šķēlītei maizes, brokastīs auzu putrai uzlēja virsū pienu... Maizes bija par maz — bērni aizgāja gulēt, vadroši varēsim ir laukus kopt, ir par labākām ēkām domāt. —

— Bet kur tu rausi naudu? Visi jau nevar tā kā piebaldzēni, kas ar liniem un jēriem nopelnī savu grasi... —

— Zināms, pie māju iepirkšanas par tām jāiemaksā vērtības desmitā tiesa. Tā jāsagādā, bet, kas vēl paliek pāri, to četrdesmit gadu laikā ar rentes bankas palīdzību var nolīdzināt. —

— Kas to zina, vai kungi to nav iestādījuši, lai izviltu mums mūsu sūri grūti pelnītu naudiņu?... —

— Tā aplama valoda, jo par banku atbild riteršafte... —

— Vārna vārnai acīs neknābj, bāliņ — tā vecu vecā tiesa... —

— Jā, jā, kāds piegāja stāvoklim no citas puses, — labi jau tas ir, ko priekš mums dara augstie kungi. Bet tīci tu viņiem, cik gribi, un klausi, kā gribi, no savas ādas vis neizspruksi laukā: arvienu tev būs jānoņem cepure, kad kungs iet garām. —

— Nekā, bāliņ, mūsu Ruģēns Valmierā vis nesveicina neviena lielkunga, un tie viņam nekā nevar padarīt! —

— Ko Ruģēns dara Valmierā, to reiz darīsim visi, — Vītols runātāju atbalstīja, — un, ja arī ne mēs paši, tad mūsu bērni staigās blakām lielkungiem kā līdzgi ar līdzīgiem. —

— Gaidi nu, kad pūcei aste ziedēs! — skeptiķis atsaucās, — es ticu tikai tam, ko redzu pats savām acīm! Mans tēvs gājis kungiem garām ar līku muguru, tāpat eju es, un tāpēc tāpat ies arī mans dēls.—

— Bet es to nedaru! Un, kad tu būsi savas mājas iepircis, iemēslojis laukus, nosusinājis dūkstis, ābeļdārzu sastādījis un tev būs apeirkņi pilni labības, ko par dārgu naudu varēsi pārdot, tad tava mugura kļūs taisna. Bet savus bērnus tu varēsi sūtīt augstās skolās, kur tie mācīsies par mācītājiem, dakteŗiem un apikātiem un būs līdzīgi tiem kungiem, kam tu tagad ej garām ar līku muguru, kailu galvu un noliecies pie piedurknes. —

Pēdējos teikumus runājot, Vītola balss kļuva skarba. Klausītāji paguruši sāka izklīst.

(Turpinājums sekos)

Mirusi vecākā turciete

Šajās dienās Turcijā mirusi 173 gadus vecā Kumru Demir Nine. Dzimusi Abdul Hamit valdīšanas laikā, kad Francijā valdīja Luijs XVI, „otrā mūža" pieredzētāja pārdzīvojusi 11 sultānu un trīs prezidentu valdīšanas laikus. Vecā dāma bijusi daudzu vēsturisku un nezaimirstamu notikumu aculieciniece: Napoleona gaitām Ēģiptē, Ataturka apbrīnojamiem panākumiem, Turcijas proklamācijai, jaunās Turcijas atdzimšanai. Vecā dāma piedzīvojusi astoņus karus, kuros piedalījusies arī Turcija. Tāpat viņa dzīvību dāvājusi astoņiem bērniem un pieredzējusi 48 mazbērnus, no kuriem vienam jau 90 gadu. Savas dzīves pēdējos gados vecā dāma pārtikusi tikai no augļiem un tējas.

Sezonas jaunākais modes kliedziens — zils satīns un kurpes ar kailiem papēžiem.

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMĀNS

3. turpinājums

— Kā tad nu citādi, smalkiem cilvēkiem nepieklājas vaļāties pa nakti krūmos, — Krogzemis papildināja Mārtiņa vēstījumu, — bet... vai satiki arī Šmitu?—

— Satiku, bet nebija daudz vaļas runāties, jo arī viņam pilna māja ciemiņu. —

— Par Miku runāji? —

— Runāju. Viņš ar mieru — lai nākot vien Mikus pie šā. —

— Nu tad, Miku, tev pēc suņu dienām ceļš pa kājām šurp. Rasi, patiks te labāk nekā Alojā, ko? —

— Jā, ar to nākšanu nu ir tā, kā ir, — Mārtiņš domīgi teica, — runāja ar kādiem pāris diklēniešiem, un tie abi kā vienā mutē liecināja, ka arī Šmits neesot diezin cik labs skolmeistars. Diezin, vai Mikus te gūs ko vairāk nekā Alojā. —

— Nu ko tad? — Krogzemis bažīgi jautāja, — norunājām tak, ka laidīsim viņu šurp, un arī Miškem jau teikts, ka Mikus nāks šurp. —

— Par palikšanu Alojā nav ko domāt, bet ... satikos ar kādiem ērgļeniešiem, un tie vareni cildināja sayu skolmeistaru Tērauda. Esot varens vīrs un mācot bērnus ne sliktāk kā pats Cimze Valkā... —

— Un visi, kas pie Tērauda mācījušies, bez pūlēm noliekot eksāmenus augstākās skolās... —

— Aks! Tad jau gan... —

— Tas jau nu gauži labi. Bet kur nu, Dieviņ, uz Ērgļiem! Tas jau no mums savas jūdzes piecpadsmit vai vēl tālāk. Nezin, vai no mūsu puses jel kāds tur bijis. Pats kādreiz esmu atticis tikai līdz Piebalgai. —

— Tālu jau nu tas ir gan... — arī Mārtiņš atzina, — bet labi gan būtu... —

— Lai nu Mikus nākamo gadu nāk uz Dikļiem. Redzēsim, kā tad būs tālāk. Kad būs kļuvis kādu galvas tiesu garāks ,tad arī prāta būs vairāk, un varēsim tad viņu laist pie Tērauda. — Mārtiņš vairs nekā neteica, un arī Mikum nebija iebildumu pret tēva domām, jo lielais tālums mazliet baidīja.

Pie ugunskuriem valdīja diezgan liela jautrība, jo katros ratos jau bija vērpele vai zarakanna ar alu, un viens otrs, kam turējās kāds grasis naudas, bija atnesuši no Dikļu brankūža pa māla krūkai brandvīna. Jo sausas svinības nav īsteni nekādas svinības, un gara baudas dēļ atstāt novārtā grēcīgo miesas būdu nav īstas jēgas... Par uzkodu nebija jābēdā. Kaut bija pats tukšais gada laiks, kad apcirkņi un pieliekamie sen izslaucīti, prātīga un piedzvojusi saimniece arvien zina kaut ko gādāt pat no tukšuma, lai ceļa vīriem nebūtu jāapmierina sevi tikai ar ūdeni no ceļmalas akām. Vienam bija līdz šis, otram tas, un, ja to visu salika kopā, tad radās kaut kas mazam mielastam līdzīgs. Bez tam turpat bija piemetušies pāris Limbažu reņģu vīru, kuŗu pajūgos redzēja toverīšus ar plekstēm un brētliņiem. Gan siltā laika dēļ tā nebija visai svaiga prece, bet neba jau vēders kāda grāmata! Bija atbraucis arī Valmieras maiznieks ar ūdenskriņģeļiem, francmaizītēm un saldiem pumperniķeļiem Puiši sameklēja tabakas pūšļos glabātus vērdiņus un cienāja ar saldajiem pilsētas darinājumiem meitas.

Kādi tēvaiņi pelēkos kudlaiņos bija jau kunga prātā un sāka vilkt Melno kuili. Bet radās neaicināti kārtības cienītāji, kas tos pievāca un noklusinājuši novietoja krūmos naktsguļai. Lielais vairums viņiem par to bija pateicīgi, jo te bija mācītāja muižas āres, kur varēja ir patērzēt, ir pasmieties, bet kur nederēja brammanība. Kad kādi jaunieši gibēja uzsākt rotaļas ,kārtībnieki gan laipniem, gan arī strupiem vārdiem noliedza arī tās. Puiši paklusām ņurdēja par saku večiem, bet tomēr paklausīja. Tā nu atlika tikai pārrunas, zobgalības un viegla ķircināšanās puišu un meitu starpā, ko neviens nevarēja aizliegt.

Kad mežmalā atnāca Krogzemis ar Mārtiņu un Miku, pie kāda ugunskura bija samilzis pablīvs ļaužu čumurs, kuŗa vidū redzēja pilsētnieku svārkos tērptu vīru, kas ne skaļā, bet tomēr ļoti labi sadzirdamā balsī kaut ko stāstīja. Bija noprotams, ka tas ne pirmo reizi uzstājas runātāja lomā, jo prata atrast vārdus, ko visi tūliņ saprata.

Krogzemis, apstājies pie citiem, jautāja kādam:

— Kas tad šis par vīru, ciemiņ, ka visi to tik uzmanīgi uzklausa? —

— Ir gan vīrs, ko ārī tev der paklausīties! — uzrunātais attrauca ar mazu pārākuma izpaudumu balsī.

— Vai šis tepat no Dikļiem? —

— Kur nu tāds Dikļos rasies! Tas — Kārlis Vītols, Kauguru pagastvecākais. Esot tāpat kā kungu dēli gājis augstās skolās un arī mantā turīgs. Savās Druļļu mājās esot uzcēlis tādu ērbēģi, kāds neesot redzēts visā novadā — ar divi skursteņiem un tādiem pašiem logiem kā muižā. Bet pats jau gan mājās tikpat kā nemaz nedzīvojot. —

—Kāpēc tad tā, ja tik lepnu mitekli cēlis? —

— Esot par skrīveri Valmierā — tai tieša, kur pārdod zemnieku gruntes. Un kungi viņam par to maksājot tūkstošus. Jā, jā, kas tad nekait dzīvot skolotam un gudram cilvēkam! —

— Vai traks! — Krogzemis iesaucās, — tāds jau tad var braukt karītē, kam divi zirgi priekšā! —

— Gan jau varbūt brauktu ar', bet to kungi viņam neatļauj: sak, lai arī tu esi skolots un gudrs, tomēr tu esi un paliec zemnieks un nedrīksti sēsties tur, kur lauts mums... Jā, jā, bāliņ — tā tas ir un tā tas būs! Bet nu klausies, jo viņš pašlaik stāsta par mūsu rektēm un likumiem. —

Krogzemis tad arī sāka klausīties.

—... un tāpēc es jums saku, — runātājs turpināja, — neklausaities pasakām par silto zemi un par tiem brīnumiem, kas tur it kā redzami. Arī tur ir jāstrādā tikpat grūti kā še, un, kaut arī dažs kas labāk aug un padodas, nekāda paradīze tur nevienu negaida. Mums jādzīvo šeit, kur dzīvojuši un strādājuši mūsu tēvi un tēvu tēvi. —

— Dzīvo, nu, dzīvo, kad tavā zemītē cits nekas neaug kā smilgas un vārpata... — kāds puszobgalīgi, pusdrūmi ierunājās starpā.

— Zemi vajag kopt... Ar to vien nepietiek, ja nolīž līdumu, to kādus gadus apstrādā, tad pamet atmatā un... —

— Kop vien, kop savu zemi! Gan redzēsi, ka drīz kungs to pamanīs un liks maksāt nākamā gadā lielāku rentsnaudu! —

— Mājas mums visiem jāiepērk par dzimtu, tad

INTERVIJA AR NOMETNES IEMITNIECĒM

Pastaigājoties pa plašo un ozoliem apaugušo nometnes apkārtni, sastopu dažas meitenes, un, ar tām aprunājoties, rodas iespaids, it kā nekāda asimilācija mūsu jauno paaudzi nevarētu apbraudēt.

Biruta Kreicera, 13 g. veca, latv. sk. 8. klasē, celas augšā pl. 7.00 no rīta, vingro, dzied Daugaviņa puto balta, lasa latviešu grāmatas, brauc peldēties uz Pelleiku vai tepat „dubļu vannā." Un tik jauka apkārtne: kalni un ozoli — gluži kā Vidzemē!

Vai viņa atceras Vidzemi?

Nē, bet viņa latviešu skolā mācījusies Latviešu ģeogrāfiju, un viņa zina, ka kalnu visvairāk ir Vidzemē, bet ezeru Latgalē, ka Latvijā nometnē!

niecība.

— Pieci, mazāk tev ģeogrāfijā *nevar likt, pasaki to savam skolotājam.* Biruta tikai pasmīn, viņai jau laikam piecinieki vien ir.

Pienāk Valda Krīgera, 12 g. veca, 6. klasē.

— Kā mēs Baltijas jūru saucam vēl citādi? — jautāju viņai.

— Par Dzintara jūru.

Ko nu lai es saku? Vai visiem Čikāgas latviešu skolas skolēniem Latvijas ģeogrāfijā būtu jāliek piecinieki?

Māre Eriņa, 9 g. veca, latviešu skolā pārcelta 5. klasē, stāsta, ka viņai nometnē labi patīkot, esot divi sporta laukumi, uz vienu ejot spēlēt bumbu, otrā meitenes ķerot sienāžus, pārnesot mājā, palaižot vaļā...

Ko lai vēl saka? — Jauka dzīve nometnē!

S.

GAISA SPĒKI, SVIESTS UN VIESUĻVĒTRAS

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

ĢEN. NATANS TVAININGS ir pārliecināts, ka yara gaisā nozīmē varu par mieru; katras valsts spēcīgākais ierocis aizsardzībā pret pārsteiguma gaisa uzbrukumu ir iespēja šo uzbrukumu atvairīt un ar milzu pārspēku sist ienaidniekam pretī.

Salīdzinot Sav. Valstu gaisa spēkus ar Padomju Savienības karaaviāciju, ģen. Tvainings, Sav. Valstu aviācijas štāba komandieris, uzsver, ka pagaidām amerikāņi ir krieviem tiktālu priekšā aviācijas attīstībā, ka krievi šo distanci respektē. Tvainings nenoliedz, ka krievu panākumi ir bijuši viens no galveniem iemesliem Sav. Valstu aviācijas straujai palielināšanai un nepārtrauktai modernizēšanai.

Uzsverot Sav. Valstu gaisa spēku pārākumu, ģen. Tvainings sevišķi piemin divas jaunas amerikāņu kaujas lidmašīnas. Viena no tām, Makdonnell F-101 „Vudu", pēc ģen. Tvainings apraksta ir lieliska kaujas lidmašīna, ātra, ar neparasti lielu radiju; tā piemērota ne tikai gaisa kaujām, bet spēj pārvest arī atombumbu. Otru jaunāko gaisa spēku ieguvumu stāba priekšnieks sauc par kaujas lidotāja sapni. Tas ir Lokhīda F-104 iznīcinātājs, ātrākā, augstāk lidojošā mašīna pasaulē, kas spēj cīnīties 60.000 pēdu augstumā, resp. 11 jūdžu virs zemes. Bez tam ziņo vēl par kādu jaunu amerikāņu bumbvedi, vislielākā slepenībā ražoto B-58. Pēc skopajām aviācijas stāba ziņām, B-58, lidojot ar „pirmo ātrumu", spēs sasniegt 1000 jūdžu stundā.

*

EZRA BENSONS, Sav. Valstu lauksaimniecības ministrs, gatavojas doties uz Eiropu kā ceļojošais tirgotājs, lai, apbraukājot Italiju, Angliju, Holandi, Dāniju, Franciju un Šveici, mēģinātu tikt valā no valdības noliktavās uzkrātiem sviesta un labības pārpalikumiem. Tādas valstis, kas cieš no dolaru trūkuma, par amerikāņu lauksaimniecības ražojumiem varēs maksāt savā valūtā. Kanadas valdība, kā zināms, nekautrējas atbalstīt lauksaimniecības pārpalikumu pārdošanu komūnistu zemēs. Kvieši aizgāja Polijai un Ungārijai, kamēr sviests, gandrīz par puscenu, aizgāja Čechoslovakijai.

*

MAMORU ŠIGEMITSU, „kaŗa noziedznieks" un tagadējais Japānas ārlietu ministrs, šī mēneša beigās paredzējis apmeklēt Vašingtonu. Cik zināms, tad Šigemitsu gatavojas iepazīstināt Sav. Valstu valdību ar Japānas aizsardzības jaunajiem plāniem, kuŗos nākamo sešu gadu laikā paredzēts palielināt Japānas zemes spēkus līdz 180.000 vīriem. (1931. gadā, kad Japāna iebruka Mandžūrijā, tās regulārā armija bija tieši 180.000 vīru liela). Sagaida, ka sarunās ar Sav Valstu valdības pārstāvjiem Japānas ārlietu ministrs apliecinās savas valsts vēlēšanās sadarboties ar amerikāņiem. Tai pašā laikā sagaida, ka Japāna prasīs tirdzniecības ierobežojumu atvieglināšanu ar komūnistu zemēm, jo sevišķi ar komūnistu Ķīnu. Iespējams arī, ka Šigemitsu lūgs samazināt nodevas, kas tagad japāņiem jāmaksā amerikāņu kaŗaspēka uzturēšanai Japānā.

Mamoru Šigemitsu pašreiz ir 67 gadi veca. Viņš bija viens no galvenajiem Japāņu pārstāvjiem, kas Otrā pasaules kaŗa beigās parakstīja Japānas padošanās līgumu. 1946. gada aprīlī Šigemitsu tika apcietināts un tiesāts par kaŗa noziegumiem kā Japānas kaŗa laika valdības ministrs. No sava septiņu gadu ilgā cietumsoda Šigemitsu tika atbrīvots 1950. gadā.

*

GORDONS DANNS, Miami meteoroloģiskās stacijas galvenais viesuļvētru mednieks, ziņo, ka viņam sācies siena laiks. Pēc pēdējo 20 gadu statistikas viena gada laikā Sav. Valstu piekrasti apmeklē apmēram 10 viesuļvētras, kas bieži vien nodara milzu zaudējumus ne vien piekrastē, bet dziļi iespiežas arī zemes iekšienē. Līdz pagājušās nedēļas beigām Danns, ar kaŗa flotes un aviācijas lidotāju palīdzību bija jau paspējis atklāt četras viesuļvētras: Alisi, Brendu, Koniju un Dianu. Par pagājušā gada viesuļvētru cēloņiem meteorologi atzīst auksto polāro gaisa strāvu kursa maiņu. Pagājušā gadā šīs vētras Sav. Valstīs prasīja 279 cilvēku dzīvības, nodarot materiālos zaudējumus daudzu miljonu dolaru apmērā.

Edvarts Tūters

ZIEDS DZIĻI MANI SAPROT...

Pa zaļu taku eju —
Visapkārt ziedi mirdz.
Pie lūpām tos es ceļu,
Tos spiežu sev pie sirds.

Tos glāstu liegām delnām,
Klāt glaužu vaigu tiem;
Par manām bēdām melnām —
Man dāvā smaidu zieds.

Nu aizmirstu es sāpes,
Un nav vairs grūti būt; —
Zieds dziļi mani saprot
Un sirdij līdzi jūt...

JAUNAS FILMAS NĀKOŠAJĀ SEZONA

FILMA PAR VAN GOGU

Amerikāņu filmaktieris Kirks Duglass, kuŗš izraudzīts kā galvenās lomas tēlotājs filmā par Van Gogu, šais dienās ieradies Parīzē, kur tiks uzņemta daļa no šīs filmas. Pārējos skatus filmēs Beļģijā un Holandē. Lai pasvītrotu līdzību ar gleznotāju, Kirks Duglass uzaudzinājis sev krietnu bārdu.

JAUNATNEI IEEJA AIZLIEGTA

Daniela Darjē režisora Marka Alegreta vadībā pašreiz filmējas Lēdijas Čaterlejas lomā, tēlojot galveno personu Lavrenca populārā romāna Lēdijas Čatarlejas mīļākais uzvedumā. Viņas pretspēlētāji ir angļu aktieris Leo Glens un italietis Ennio Krisa, kuŗš tēlos mīļāko. Filma, kā izsakās tās producents, būšot jaunatnei zem 18 gadiem aizliegta.

DZIEDOŠAIS SIRĀNO DE BERŽERAKS

Filmu scenāriju sacerētājs un producents Alfreds Palka piemērojis filmai franču varoņa Sirāno de Beržeraka dzīves stāstu, iecerot to kā galveno varoni mūzikālā uzvedumā. Sirāno loma uzticēta populārajam komiķim Denijam Keijam, kuŗš gardegunainā varoņa tēlojumā aizstās šoreiz Žozē Ferēru, kuŗš to jau reiz spēlējis kādā amerikāņu versijā.

TOP JAUNA HIČKOKA FILMA

Zviedru romānists Stigs Trenters, daudzu asprātīgu kriminālromānu autors, uz slavenā filmrežisora Hičkoka lūguma sacer īpaši viņam veltītu filmas scenāriju, paredzot daudz īsti „hičkokisku" pārsteigumu momentu un triku skatītāju nervu kutināšanai.

ROSIBA FRANČU FILMRŪPNIECĪBĀ

Izmantojot vasaras sezonu, franču filmrūpnieki uzņem daudz filmu ārskatus, kuŗu darbība notiek kūrortos, uz laukiem, mežos un uz ūdeņiem, lai rudenī un ziemā pabeigtu iekšskatu uzņēmumus studijās. No jaunajām filmām visvairāk tiek minētas divas pašreiz Rivjērā uzņemtā „Sasodītās brīvdienas" ar Sofiju Desmarē un Žilu Dasēnu galvenajās lomās. Abi minētie aktieri sākuši parallēli iespēlēt arī otru filmu — vēsturisku uzvedumu par Parīzes dzīvi un likteņiem, Sašas Gitrī režijā, pie kam Sofijai Desmarē jātēlo Marijas Antuanetes šuvēja. Filma būs viena no greznākām un dārgākām, kāda Francijā uzņemta pēdējos gados, un tanī paredzēti arī grandiozi masu skati.

Monako un Italijā top biografiskā filma par franču slaveno sacīkšu braucēju Luisu Žironu, bet Kanariju salās uzņem krāsu filmu „Meitene no Karaibu krastiem" ar Cēliju Kortezi galvenajā lomā, kamēr viņas prtspēlētāji ir amerikānis Brūss Kejs, spānietis Ričardo Rici un ķīnietis Ven Čangs svarīgākajās lomās.

Toledo Spānijā, šai vasarā top krāsu lielfilma pēc populārā spāņu romāna „Gil Blass de Santillana", ar Georgu Maršalu galvenajā lomā, kuŗš tēlos šo spāņu neaizmirstamo blēžu karali. Filmai vienreizēju krāšņumu piedod oriģinālie 1600-to gadu apģērbi, kas gan sagādā ne mazums ciešanu aktieriem, filmējoties šīs vasaras nežēlīgajā tveicē.

IZRAUDZĪTAS 20 LABĀKĀS FILMAS

Italiešu žurnāls Tempo uzaicinājis 20 pazīstamākos filmu kritiķus nobalsot par labākajām filmām, kādas iespēlētas kopš „kinoteātru bērnības". Izmākumā pirmo vietu ar 14 balsīm ieguvusi 1925. g. uzņemtā Čarlija Čaplina filma „Zelta drudzis", bet 13 balsis tai pašā gadā uzņemtā filma par Krievijas revolūciju „Kaŗa kuģis Potjemkins". 12 balsis saņēmusi dāņu režisora K. T. Dreijera 1927. g. uzvestā lielfilma par Žannu D'Arku, bet 10 balsis izpelnījušās šādas filmas: „Lielā illūzija" ar Žanu Renuāru, „Halēlujā" ar Kingu Vidoru, „Pilsētas ugunis" ar Čarliju Čaplinu, „Indriķis V" ar Laurensu Olivjē, un Roberto Roselīni uzņemtā „Roma — atklātā pilsēta." Šķiet, ka latviešu skatītāja vērtējumā balsu sadalījums gan būtu pavisam citāds...

LIELA EIROPIEŠA DOMAS PAR BRĪVĪBU

SPĀŅU FILOZOFS UN ŽENĒVAS KONFERENCE

Raksta autors pazīstams spāņu filozofs un vēsturnieks, patlaban profesors Anglijā, Salvadors de Madriaga, kuŗa roka rakstījusi daudzus līdzīga satura rakstus. Raksta saturs ir šāds:

„Reti starptautiskās sarunās tik daudzi tik daudz runājuši par tik dažādām lietām, — ja vispār kādreiz vēsturē kas līdzīgs noticis. Bet tuvāk ieskatoties, mēs tomēr atskārstam, ka šī konference, lai cik bezsaturīga, tomēr Padomju Savienībai devusi iespēju tikt labu soli tālāk, tātad rietumniekiem — nopietna neveiksme.

Kaŗa vairs nebūs, tā skanēja šī prieka vēsts, kas atskanēja skāļāk par visu, ko sarunāja politiskie vadoņi, atgriezušies no Ženēvas savās mājās. Bet tikai šī vēsts nebija nekas jauns. Pārāk bieži ir jau sacīts, ka liela apmēra kaŗi ar ūdeņraža bumbas ražošanu ir kļuvuši tikpat kā neiespējami. Bet toties jo vairāk visi mūsu apsvērumi jāorientē uz auksto kaŗu. Protams, netrūka entuziastu, kas apgalvoja, ka tādā gadījumā izbeigsies aukstais kaŗš. **Tie ir tie samulsušie un samulsinātie, kas stāv lielo notikumu malā. Bet mēs gribam turēties pie reālitātēm.**

Kādi tad īsteni bija Ženēvas konferences dalībnieku mērķi un nodomi — abās dalībnieku pusēs? Rietumnieki devās uz Ženēvu zem ļoti vāji informētās, pat dezinformētās rietumnieku atklātības domas spiediena, jo šādā domāšanā noskaņotie ļaudis, saspīlējumu, principu, argumentu un daudzo trimdinieku apnikuši, vēlējās tikai vienu: mierā baudīt savu automobiļu un ledusskapju ērtības, mierā izdzert savu alus kausu un priecāties par visām citām patīkamām lietām. Tās ir tās ļaužu masas, kas godīgi pārliecinātas, ka cilvēkiem vajaga dzīvot mierā, un tās vairāk neko negrib.

Un tādēļ tā sauktie „vadoņi", kuŗus īstenībā pašus vada šīs ļaužu masas, neko nedrīkst palaist garām nedarītu, kas varētu īstenot viņu vēlētāju cerības. Viņiem patiesa miera noslēgšana, protams, būtu vesela svētlaimība, un pat miera panākšana tiem būtu svētīts darbs. Taču tomēr šie vadoņi ir cilvēki, kam pašiem sava sirdsapziņa, un tādēļ viņi uz Ženēvu brauca ar izstrādātām programmām, kuŗās nebija ietverti tikai trīs formālas dabas jautājumi, bet arī daži substanciāli punkti par tautu pašnolemšanās tiesībām, kādas piešķiramas mas Austrumeiropas tautām un Austrumvācijai, tāpat punkti par komūnistu ārdītāju darbību visā pasaulē.

Ka mēs neesam vieni ar savām domām, ka pat daudz nosodītajā Eiropā ir vīri, kas aizstāv mūsu tiesības, to starp citu rāda šis ievadraksts, kas publicēts Šveices izplatītkā laikraksta „Neue Zuericher Zeitung", 5. augusta n-rā, ko sniedzam mūsu lasītājiem pilnā tulkojumā.

Turpretī Padomju Savienība konferencē ieradās ar pavisam citiem priekšnoteikumiem. Tās nolūks bija panākt vienu lieku uzvaru aukstajā kaŗā, pie tam ar jauniem ieročiem un jaunu taktiku, kas, atšķirībā no Staļina laikiem, vairs nebija rietumnieku iebiedēšanas, bet viņu pavešanas taktika, — ne vairs draudīga rūkšana, bet laipna smaidīšana.

Un šāda izturēšanās izraisīja veselu rindu sekojošu apstākļu: **pirmkārt Padomju Savienība nevarēja ielaisties sarunās par Austrumeiropas tautām, jo tā būtu svarīgas pozicijas zaudēšana aukstajā kaŗā, nemaz nerunājot par samulsumu, kādu tāda padomju varas ricība atstātu visās komūnistiskajās partijās visā pasaulē; otrkārt, nekādā gadījumā padomju delegāti nevarēja ielaisties runās par komūnistu ārdīšanas darbības pārtraukšanu brīvajā pasaulē, jo šī darbība īstenībā taču ir aukstā kaŗa svarīgākais faktors, tieši aukstais kaŗš pats, ja gribam runāt pavisam precīzi, un Kominforma filiāļu īstais uzdevums.**

Kā jau bija sagaidāms, maršāls Bulgāņins šos abus neērtos jautājumus ar cietu roku tūdaļ atstūma malā, tikko prezidents Eizenhauers par tiem ierunājās. Bet arī tas veids, kā prezidents Eizenhauers par šiem jautājumiem runāja, nebija pietiekami noteikts, lai piespiestu savu pretinieku par tiem ar visu nopietnību padomāt. **Jā, Amerikas valdības šefs, šķiet, pat lika krieviem saprast, ka viņš gan sajūt kā savu pienākumu runāt par šiem ne visai priecīgajiem jautājumiem, bet ka to viņš dara cerībā, ka ar viņa runu lietai netiks dots nekāds reāls virziens.**

Kādēļ pastāv šāda kautrība taisni šais divos jautājumos, kuŗiem vajadzētu būt vissvarīgākajiem visā konferences darbā? Vienīgi tādēļ, ka pašā prezidenta zemē pastāv sabiedrīskās domas spiediens, prasība pēc „miera", citiem vārdiem runājot — visai ievērojamas sekas, kādas Rietumu valstīs radījusi padomju „miera propaganda". Ja runājam par pašu lietas saturu, bet ne par ārējām formām vien, tad Ženēvas konference bija pilnīgs Padomju Savienības panākums. Jo krieviem izdevās abus šos izšķīrīgi svarīgos jautājumus nobīdīt pie malas.

Ir jāatzīst, ka jautājumā par Vācijas apvienošanu viņiem tik lielu panākumu nebija. Īstenībā šis jautājums iederējās vienā no abiem jautājumiem, ko Padomju Savienība gribēja no sarunām izslēgt t. i. jautājumā par Austrumeiropas tautu pašnolemšanās tiesībām, jo ir taču skaidrs, ka Vācijas apvienošana tūdaļ kļūtu fakts, tiklīdz Austrumvācijai būtu dota iespēja izteikt pašai savu gribu. Tieši tādēļ ikkatram Vācijas apvienošanas mēģinājumam, kas kaut vai vismazākā mērā atkāpjas no Austrumvācijas tautas pašnoteikšanās tiesībām, būtu tikai vienas sekas, proti tās, ka atbrīvošanas prolēmas vietā tiktu likts mākslots sauklis par — „atkalapvienošanu", un tas tiek darīts tikai tādēļ, lai izpatiktu un ietu pretim Maskavas saukļu speciālistiem. **Tādēļ ir ļoti svarīgi, ka īdena priekšlikumus precīzētu un skaidri pateiktu tādā formā, kas šajā ziņā vairs neradītu nekādas aizdomas.** Un ir jāatzīst, ka arī Vācijas apvienošanas jautājumā Ženēvas konference nekādā gadījumā nav bijusi sekmīga, un arī iznākums šajā lietā pierāda, ka padomju vara savas pazicijas noturējusi, bet Rietumu valstis nav panākušas nekā.

Visa krievu „smaidīšana" un laipnība bija koncentrēta galvenokārt uz diviem jautājumiem — uz „atbruņošanos" un uz „drošību". Arī tas bija sagaidāms. Atbruņošanās, pirms nav radīta iepriekšēja pilnīga saprašanās, vispār nenozīmē neko, un debates šajā lietā labākā gadījumā varēja attiekties tikai uz kādām metodēm, ar kuŗu palīdzību izdotos panākt atomieroču nelietošanu, ar ko padomju vara būtu atguvusi savu zaudēto pārākumu militārā ziņā. Tas padomju varai būtu bijis ievērojams panākums un uzvara aukstajā kaŗā, kas rezultātā stiprinātu viņas pozicijas. Un „drošība" šādos apstākļos varētu nozīmēt vienīgi to, ka Rietumu valstis atzinušas Padomjusavienības varu Eiropā; bet tādā gadījumā Maskava būtu ieguvusi divas ļoti svarīgas priekšrocības:

Austrumeiropas cilvēku protestības spēku sabrukumu, un Itallijas un Francijas komūnistu partiju enerģijas spriegumu, kas tām dotu iespēju auksto kaŗu sekmīgi turpināt, jo „drošība" tačū attiektos tikai uz —, karsto kaŗu! Un tādēļ labi saprotama tā lielā steiga, ar kādu krievi dzina „drošības" un „atbruņošanās" jautājumus. Bet kādēļ ar tādu pašu steigu to darīja Rietumu valstis, to var izskaidrot vienīgi atkal ar to pašu spiedienu, kādu uz Rietumu valdībām izdara vāji informētā un tikai elementāru jūtu vadītā „sabiedriskā doma".

Bez visiem šiem panākumiem padomju vadoņi Ženēvā varēja sev par labu iegrāmatot arī vēl citas uzvaras. Vispirms to patiesās gribas apliecinājumu no krievu puses, kādu viņiem izteica prezidents Eizenhauers. Tas ir sāpīgs pienākums šajā vietā atcerēties, ka ģenerālis Eizenhauers, pēc kaŗa atgriezdamies ASV, izteica pārliecību, ka Padomju Savienība ir „draudzīgi noskaņota", un ka tās politiskais mērķis ir — miers. Ar to viņš bija gribējis izsacīt tos savus nodomus, kas viņam visā pasaulē devis tik daudz piekritēju. Bet šodien, kad viņa autoritāte un cieņa ir vēl nesalīdzināmi lielāka, sekas viņa izsacītiem vārdiem var būt daudz tālākas un dziļākas, ja viņš visbīstamākās sazvērnieku grupas vadoņiem apliecina savu ticību viņu patiesai gribai. **Un šīs sekas var parādīties kā Rietumu pasaulē, kas jau tagad padarīta „mīksta", tā arī tajā pasaules daļā, kas lēnām, bet nenovēršami aizlīst bojā, iedzīta šo „patiesās gribas" vīru varā.**

Padomju vadoņiem ir vairāk kā drošs pamats būt visai apmierinātiem ar panākumiem Ženēvas konferencē. Arī padomju tautām tiem izdevās nodemonstrēt, ka pat viņu ienaidnieki bijuši spiesti atzīt, cik ļoti padomju vara vēlas panākt mieru pasaulē. Austrumeiropas tautām padomju vadoņiem izdevās parādīt, ka atbrīvošanas ilgās lai tās neko negaida no Rietumiem; turklāt pat to, ka Rietumvalstis, cik paredzams, ir ar mieru aplinkus ceļā netieši atzīt krievu iekarojumus, ja tikai izdotos atrast pieņemamu Vācijas jautājuma atrisinājumu. Un Francijas un Itallijas komūnistu partijām Maskavas vadoņiem izdevās parādīt, ka Kremlis joprojām atbalstīs un pabalstīs viņu darbību, ar kuŗas palīdzību tie savā maisā jau iebāzuši pusi Eiropas.

Ir visai grūti iedomāties, kādus panākumus Ženēvas konferencē sev par labu varētu uzrādīt Rietumu valstu vadītāji."

SKAISTULE UZ KANADIEŠU KAŖA KUĢA

Pirms dažām dienām FBI aizturēja Long Bīčā Kalifornijā, kādu glītu jaunu meiteni — havajieti Dšoiseliņi Džonu Pilapīli, kuŗa slepus bija uzkāpusi uz kanadiešu iznīcinātāja. „Athamaskan" un 8 dienas ceļojusi kopā ar 240 kuģa apkalpes locekļiem. Starp citu skaistā meitene izteikusies, ka savu ceļojumu nenožēlojot un pie izdevības to atkārtošot, bet tad gan legāli... Kad kanadiešu iznīcinātājs pieturēja Long Bīča ostā, uz tā ieradās FBI aģenti un Džoiseliņei neatlika nekas cits, kā teikt saviem ceļa biedriem ardievas. Paredzētais medus mēnesis Savienotajās Valstīs „Billa" pavadībā bija jāaizstāj ar ceļojumu atpakaļ uz Havaju. Tērpusies sarkanā blūzē un pelēkos bruncīos, jaunā havajiete pirms ceļojuma sākšanas lika sevi „nofrizēt" pēc zēnu parauga. Vairāk par mazo ceļojuma somu, bēgšanas lietā nav izdevies izdibināt atradās kakla lakats, divas paciņas kanadiešu cigarešu un harēja Long Bīčā, kādu vajiešu blūze, cita nekā meitenei nebija, izņemot lielo mīlestību un palāvību uz savu „Billu".

„Man bija patīkams un ērts ceļojums, kāda navigātora kabīnē", apstiprina Džoiseliņe. Pirms uzkāpšanas uz iznīcinātāja viņa atstājusi saviem vecākiem paziņojumu, to uzrakstīdama uz papīra ar lūpu zīmuli: „Bills mani aizved un gādā par mani un manu bērnu." Kuŗš no apkalpes piederīgajiem ir „Bills", to meitene slēpusi.

Bēgle izteikusi vēlēšanos palikt Savienotajās Valstīs, bet iestādes viņas „priekšlikumu" noraidīja, solīdamas to nogādāt atpakaļ Havajā. Vēlāk viņa paskaidrojusi, ka ziņojumā vecākiem teiktais par viņas bērnu esot nepatiess. Iznīcinātāja apkalpes domas Džoiseliņes Vairāk par mazo ceļojuma somu, bēgšanas lietā nav izdevies izdibināt jo — vīri klusē.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

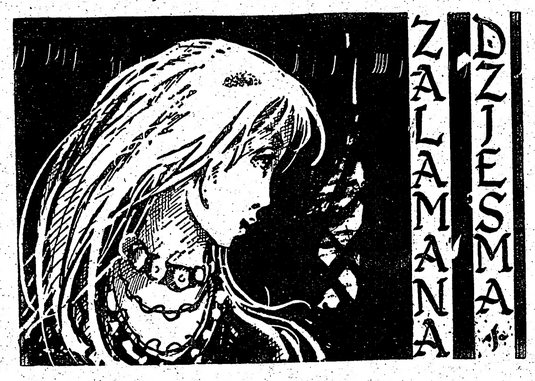

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

5. NODAĻA

36. turpinājums

Edmunds pasmaidīja: „Šī māja mums abiem vienmēr bijusi mātes vietā. Jums, meitenēm, vēl tika pati māte... Kad padomāju — kur gan nav skriets, apdauzīts celis un stūrais prāts — viņa, šī Gauru vecā lizda, allaž sagaidījusi bez pārmetuma, apglaudījusi ar krūma lapu, maizes smaržu. Pat stārķi te no paaudzes paaudzē. Cik kārtām bezdelīgu lizdas?"

„Te vienkāršī — labi!" — piebilda Jukāns. Viņš gulēja ar seju mauriņā zālē, izplestām rokām, it kā apskāvis kādu zemē ieguldītu augumu.

Iznāca Hortenzes jaunkundze, priekšauta stūrī slaucīja acis, jo bija jau stipri sakrēslojis, un aicināja vakariņās.

Tad Brāļi, pielēkdami, steidza vēl uz pirti noskalot putekļus, uzvilka vaļīgus kreklus.

Galds bija klāts lapenē. Apdzisušās dienas krēslā tik tikko vidēja piena kanna, zemeņu bļoda, Jāņu siera ritulītis. Hortenzes jaunkundze skaidroja: „Nav odu. Gaiss remdens. Un te mēs tālāk no gājēju ausīm. Meitas lielākās tenkotājas. Ar Antonu arī vairs nav labi. Strādīgs gan, bet dažu dienu smādē ēdienu, naktīs staigā apkārt. Te nupat, kaimiņu pagastā atkal nezināms ļaundaris nosita cilvēku. Gandrīz domāju uz Antonu — bet, ko tu zini, ko nezini — viņš vienmēr tramīgs un īgns. Tāpat šovakar — kā ieraudzīja jūs abus, ievilkās savā čaulā, nerunā vairs ne vārda, sunim iespēra tieši pavēderē."

Abi brāļi viens otram gaŗām pagrieza acis uz Putnu pusi: „Kā tur klājas?"

„Līzbete vārga. Braukā pie dakteriem. Kam gan tā stunda pagājusi gaŗām, nāk nākdama arī viņai. Citi stāsta — pasākusi dzert. Runā arī tā — piemetoties ģīboņi. Nupat, nesen — likusi izcirst jasmīnu krūmus, pašā ziedēšanā."

„Vecuma plānprāts."

„Ko nu, tāds prāts viņai visu mūžu. Aģārns."

„Bet kas ar manu Ievu?"

„— Mariju?"

Brāļi reizē iejautājās un reizē aprāvās, mutēs iemeta ogas.

„Aušīgie! Kam nu tā? Ieva sen pie vīra. Poļu Marija, ko nupat pavasarī salīgu uz visu vasaru, izrādījās — gaida bērnu. Uzteicu."

Nē, Edmunds pasmējās pret Jukānu, bet jautāja Hortenzes jaunkundzei: „Kā klājās Marijai Putnš?"

Jukāns sakustējās: „Kādēļ jautā ar maniem vārdiem? Tu teici — Ieva."

„Pārāk biezas puķu smaržas, vārds Marija intimāki gulstas dobē, mana Ieva neitrāli staigā pāri."

„Vai tad vēl nepietiek trieciena bēdu! Ak jaunība un vieglais prāts!" — apsauca Hortenzes jaunkundze. „Mums te, laukos, arī rūpju un darbu, visādu raižu pāri pārim galvai. Vedām mēslus, plāvām un plaujam un gubojam. Mēs gaidām, Dievu lūgdami, lietu. Nekas vairs nestiepjas gaŗumā, nav brieduma. Mūsu lauki kā uz galda, tieši saulei acīs."

Tad vēl, neļaudama brāļiem iebilst vārdu, viņa steidzināja ēšanu, jāejot pie miera, naktis īsas. Un rītā, kā jau sestdienā, pie tam Jāņu sestdienā, darba būšot tiku tikām. Lai neaizmirstot pie reizes izdomāt, kuŗā istabas stūrī bīdīšot klavieres, kur likšot spoguli. Un jā — šiem nu varot pateikt arī par visām reizēm taisnu dzīves patiesību — ka sievietes allaž esot bijušas tikai nezāles vīriešu ceļā. Tāda savā laikā bijusi Līzete, tādas arī Marijas, Ievas un Trīnes.

„Jā, jā", viņi cēlās un žāvājās. „Mēs tavi paklausīgie jēri. Rimsties nekluksti kā Olgas tante."

Bet Jukāns gribēja vēl pabūt viens ar sevi. Viņš gāja staigāt dārzu. Ik pora, ik nervu stīga baudīja rēnā vakara klusumu, plaušas kāri ieelpoja tepat kaut kur ābeļu atstarpēs plaukušās zāles smaržu. Rīga, un viss, kas bija ar to, attālinājās ar katru soli, un ja tā varēja teikt un sev atzīties, viņš jutās gandrīz priecīgs, ka nu reizi visiem sasplējumiem gals, parādi un nami noslaucīti no zemes virsus, arī tēva solītais un rudenī paredzētais ārzemju ceļojums.

„Toreiz aizgāju no Zentas. Šonakt aizeju no mantas, no Romas drupām." Viņš pacēla rokas, izriesa krūtis un ierūcās: „Skaisti ir tā dzīvot, soli solī ar savu sirdsmieru."

Taču viņš allaž bija atklāts pret sevi. Līdz ar paceltām rokām cauri dzīslām augšup strāvoja asinis, viss viņa jaunības spēks, un krūtis šķērsu sagriezās jūtas, kuŗām viņš vēl nezināja skaidra apzīmējuma. „Alkas? Hm — ilgas? Nē, nav pareizi — tie nav īstie vārdi." Viņš pievēra plakstus, atmūžīgiem roņiem. Viņš bija uzcēlis uz klinšu bluķiem banānu grozus, lāvis ripot kadmija dzelteniem citroniem, oranžsārtiem apelsīniem, melonēm un vīģēm. Vēl kaismes nezinātāju daiļavu ar blāvām medūzas acīm karaliski noguldījis ēnās, lūdzis pieliekt ceļus pret saules kvēli un klints spraugā iedzīvi pieliekt ceļus pret saules kvēli un klints spraugā iedēstījis kaktusu ar asinssarkanu ziedu. Priecājies un ņurdējis, tēva raizēm un visiem ārpasaules satraukumiem uzgriezis muguru. Lai tad, kādā dienā, tomēr izmisumā sauktu: „Piķis un zēvele! Vai patiesi es tikai banāls saldumu kārbu apgleznotājs?" Un ar vienu atvēzienu, pārbaidot plikni, klupis audeklā ar otu, cirtis dusmu krustus, apļus un svītras. „Kāds krāsu lētums un seklums!"

Viņš bija kasījis un atkasījis krāsu kreveles, jēlās pikas. Pēc tam paķēris blakus darbnīcas ainavnieka Tupa vijoli, čīgājis līdz vakaram. Apaļu dienu ar saules brāļiem nogulējis Daugavā uz plosta, ļāvis vējam dzesēt prātu. Un sarunājis citu plikni, tēlnieku iecienītu un apglaudītu. Sācis no gala, uz katra krāsas tārpa uzpūzdams pacietības elpu. Apelsīni, melones un daiļava bija vērtušās Baltijas jūras zivīs, akmens pelēkās un laivām līdzīgās būtēs. Tāpat, dusmu krusti bija ar apdomu pārklāti tikliem. Tīklos ieaudis zvejnieka sievu ar vēlīgi platiem gurniem, vēja sajauktiem matiem. Un patiesi juties, kā nosvērts radītājs un valdnieks — tai klēpī iesēdināj pat bērnu. Un svilpojis, dūcis dziesmu. Stūŗa kioskā nodzēris pat bērnu. Un svilpojis, dūcis dziesmu. Stūŗa kioskā nomutējis avīžu meiteni, aizkūpinājis papirosu, māsai pasniedzis puķu saišķi. Bet tad aizvien biežāk un biežāk sācis raukt pieri, aizmirsis pusdienu laiku, aizmirsis noskūt bārdu, rupji uzkliedzis māsai, un trešās nedēļas nogalē no rokām izmetis arī pacietības otu: „Kas tie par tīkliem — skatuves priekškari! Kas tā par jūras sievu — krūtis nemirdz kā zivju gaišās pavēderes! Tā ir atpogājusies aktrise ar teātrāli augšup pavilktām cietējas uzacīm, valšķīgi pusviru muti.

(Turpinājums sekos)

Bērnu nometni Sidrabenē slēdz 28. augustā

Sidrabenes bērnu vasaras nometne beigs savu šīs vasaras darbību svētdien, 28. augustā. Nobeiguma ugunskurs notiks sestdien, 27. augustā, plkst. 20. Uz uguskuru aicināti visi šīs vasaras un arī iepriekšējo vasaru nometņotāji, vadītāji darbinieki, bērnu vecāki, kā arī ikviens interesents.

Rautas manas kokles stīgas,
Apklusušas dziesmu līgas...

Traģiski šķīries no mums mans mīļais vīrs, tētiņš, svainis un onkulis

VOLDEMĀRS LINDE

dzimis 1912. gada 7. augustā Jaunpils pagastā,

miris 1955. g. 13. augustā; apbedīts 17. augustā Niagarā

Dziļās sāpēs

sieva, meitiņas un piederīgie

Traģiskā nāvē no mums šķīries
komponists un diriģents

Voldemārs Linde

Viņu mūžīgā piemiņā paturēs

TORONTO VIRU KORIS VIESTURS

P. ROZĪTIS

ZEMES PRIEKS, romāns

342 lpp. Cena $3.80

DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Frank Vass B.A.

ADVOKATS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un SPADINA ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

Latviešu dāmas! Eiropas frizieres

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

R. BLAUMAŅA

KOPOTI RAKSTI

8., 9., 10. sējumi,

ies. $11.60

Dabūjami

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO

Pašlaik ir tomātu sezona, un tie ir lētāki kā jebkad. Tomātus iespējams izmantot dažādos veidos, kā: vīrām, mērcēm, salātiem un arī pildīšanai; tos var pasniegt galdā gan kā pastāvīgus ēdienus, gan arī kā piedevas.

PILDĪTI TOMĀTI

8-10 tomāti, 200 gr. maltas vērša gaļas, 100 gr. maltas cūkas gaļas, sāls, pipari, 1 sīpols, 1/8 ltr. skāba krējuma, pētersiļu lapiņas, 50 gr. sviesta, 20 gr. rīsu.

Tomātus nomazgā, nogriež virsu un izdobj vidu. Samaltai gaļai pieliek sāli un piparus pēc garšas, sakapātu un sviestā izsautētu sīpolu un sautētus rīsus. Visu izmaisa un pilda tomātos. Uzliek sviesta piciņas un nogrieztās virsas, sakārto formā un pārlej ar izdobtām sēklām. Cep vidējā karstumā, kamēr pildījums gatavs. Īsi pirms gatavības pieliek krējumu. Gatavos tomātus sakārto uz cepešbļodas, mērci izkāš un pieliek sasmalcinātās petersiļu lapiņas.

PILDĪTI TOMĀTI

10 gatavu cietu tomātu, 3 šķēles baltmaizes, 2 olas, 100 gr. žāvēta vīrīta šķiņķa, ½ tējkar. sarīvēta sīpola, petersiļu lapiņas, 1 ēd. kar. sarīvēta pamersansiera. Milti pēc vajadzības, muskats, gaļas buljons.

Tomātus nomazgā un nogriež vāciņus. Uzmanīgi izņem vidu, drusku iekaisa sālī. Baltmaizes šķēles atbrīvo no garozām un iemērc pienā. Izspiesto baltmaizi ar sīpolu, petersiļu lapiņām un sviestu sasautē. Pieliek sagrieztus šķiņķa gabaliņus, sāli, muskatu, sakultus olu dzeltenumus un labi izmaisa. Beidzot viegli iecilā saputotos olu baltumus. Pilda tomātos, pārkaisa ar miltiem un sarīvētu sieru. Katram tomātam vidū uzliek sviesta piciņu. Liek uz ietaukotas plāts vai lielākā ugunsdrošā katlā. Cep vidējā karstumā. Kad tomāti laiciņu cepušies, katram uzlej gaļas buljonu un cep gaiši brūnus.

TOMĀTI PILDĪTI AR RĪSIEM

200 gr. rīsu, 50 gr. sviesta, sāls, muskats, ¾ ltr. ūdens vai gaļas buljona, 1 sīpols, 20 gr. šarīvēta pamersansiera.

Rīsus noskalo un sautē ar sviestu, sarīvētu sīpolu, pamazām pielejot gaļas buljonu vai ūdeni. Katliņu aizvāko un ieliek cepeškrāsnī. Sautē 25-30 min. Tad pieliek sarīvēto sieru un garšvielas. Pilda sagatavotos tomātos un cep gaiši brūnus. Dod klāt sviesta mērci.

TOMĀTI PILDĪTI AR SIERU

8 tomāti, 75 gr. sviesta, 30 gr. miltu, 70 gr. sarīvēta Šveices siera, 3 olas, sāls, paprika, 1/16 ltr. salda krējuma.

Karstā sviestā sasautē miltus, maisot pielej uzvārītu krējumu. Pieliek sarīvētu sieru, sakultus olu dzeltenumus un beidzot uzputotos olu baltumus. Pilda sagatavotos tomātos un cep cepeškrāsnī gaiši brūnus.

SAUTĒTI TOMĀTI

2 mārc. tomātu, 75 gr. sviesta, 2 ēd. kar. pētersiļu lapiņu, 50 gr. sarīvēta siera, sāls paprika.

Tomātus nomazgā un griež šķēršām uz pusēm, izņem sēklas. Pusi no sviesta izkausē formā, saliek sadalītos tomātus ar griezuma pusi uz augšu. Pārkaisa ar sāli, sasmalcinātām petersiļu lapiņām, sieru un papriku. Uzliek sviesta piciņas, aizvāko formu un sautē uz plīts vai krāsnī apm. 15 minūtes. Dod klāt kartupeļu sacepumiem vai sakņu un gaļas sautējumiem.

CEPTI TOMĀTI

6 vidēja lieluma tomāti, 4 ēd. kar. eļļas, 1 ēd. kar. cukura, mazliet muskata, sāls, pipari, 50 gr. rīvmaizes, tauki cepšanai.

Nomazgātus tomātus sagriež biezākās šķēlēs un pārslacina ar eļļu no abām pusēm. Apvīļā miltu, cukura, sāls un piparu maisījumā. Iemērc atkal eļļā un apvīļā rīvmaizē. Cep karstos taukos brūnus.

TOMĀTU VIRA

½ kg. tomātu, 30 gr. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, 1 mazāks sīpols, 1-2 olu dzeltenumi, 2 ēd. kar. skāba krējuma, 1½ ltr. buljona, sāls pēc garšas.

Nomazgātus tomātus sagriež šķēlēs un līdz ar sīpola šķēlēm viegli apcep, tad pievieno buljonu un miltu tumi. Pēc pusstundas vārīšanas vira ir gatava, to izkāš caur sietu un pietumē ar olu dzeltenumiem. Dod klāt grauzdētus baltmaizes gabaliņus.

TOMĀTU KRĒJUMA VIRA

2 mārc. savārītu tomātu, ½ ēd. kar. sakapātu sīpolu, pipari, 2 ēd. kar. cukura, 50 gr. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, 1 ltr. piena.

Gatavus tomātus vāra ar sīpolu, pipariem un cukuru 15 min. Izkāš. Izkausē sviestu, iemaisa miltus un viegli iebrūnina. Pievieno tomātu biezeni, pienu un labi izmaisa. Šai virai, ja vēlas to stiprāku, var pievienot sarīvētu sieru.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

TOMĀTU IZMANTOŠANA

NOVĀRĪTA TOMĀTU MĒRCE

250 gr. nogatavojušos tomātu, 1 tējkar. citrona sulas, 2-3 ēd. kar. eļļas vai skāba krējuma, 1 tējkar. sarīvēta sīpola, sāls pēc garšas.

Nomazgātus tomātus sagriež un izrīvē caur sietu, pieliek pārējās piedevas un visu labi izmaisa.

SVAIGU TOMĀTU MĒRCE

50 gr. sviesta, 50 gr. miltu, 100 gr. tomātu, 1 sīpols, petersiļu, lapiņas, 1 ltr. gaļas buljona, 2 ēd. kar. skāba krējuma, 2 olu dzeltenumi, 1 lauru lapa un pipari.

Tomātus līdz ar sīpolu sagriež šķēlītēs un sautē sviestā. Pieliek sakapātas petersiļu lapiņas. Kad sautējums ir gatavs, pārkaisa ar miltiem un vēl sautē 5 min. Tad maisot pielej karstu gaļas buljonu un vāra pusstundu. Gatavo virumu izlaiž caur sietu un pieliek skābu krējumu, pietumē ar sakultiem olu dzeltenumiem.

TOMĀTU SALĀTI

1 mārc. tomātu, 1 sīpols, salātu mērce 1.

Ņem cietus tomātus, nomazgā un nosusina, sagriež šķēlēs un samaisa ar smalki sakapātu sīpolu un salātu mērci. Vilsabāk tomātus iegriež tīliņ salātu traukā, pārkaisa kārtām ar sakapātu sīpolu un pārlej salātu mērci. Garnē ar cieti novārītām olu šķēlēm.

Aiz dzelzs aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

DZIESMU SVĒTKI RĪGĀ

21. jūlijā dziedāja: Partija naš rulevoi (Partija mūsu stūrmanis), Muradelli mūzika, diriģē prof. Jēkabs Mediņš; Miera marš, M. Zariņa mūzika, diriģē Edgars Tons; Ar kaujas saucieniem uz lūpām, M. Zariņa apdarē, diriģē Teodors Kalniņš; Lauztās priedes, Emīļa Dārziņa mūzika, Raiņa vārdi, diriģē Haralds Mednis; Dziesmai šodien liela diena, P. Barisona mūzika, Arv. Skalbes vārdi, dir. Dūmiņš; Skani tālu, birztaliņa, P. Līčītes mūzika, A. Krūkļa vārdi, diriģē Jānis Ozoliņš; Būsim jauni, J. Ozoliņa mūzika, V. Luksa vārdi, diriģē L. Vīgners; Slavsja, ti Russ moja, Glinkas mūzika, diriģē Jānis Dūmiņš.

Rīgas garnizona apvienotais koris dziedāja piecas krievu dziesmas krievu diriģentu vadībā.

Kopkoris — Senatne, Em. Dārziņa mūzika, Raiņa vārdi, dirig. T. Kalniņš; Pūt, vējiņi, diriģē Haralds Mednis; Svietil miesjac, Svečņikova apdares krievu tautas dziesma; Daugaviņa, Daumanta Gaiļa apdarē, dir. T. Kalniņš (atkārto); Jāņu vakars, Em. Melngaiļa apdarē, diriģē L. Vīgners; Gaismas pils, Jāzepa Vītola mūzika, Ausekļa vārdi, diriģē Jēkabs Mediņš.

22. jūlijā, plkst. 18.10 dziedāja:

Partija naš rulevoj, Vsie serdca s toboj, Ar kaujas saucieniem uz lūpām, Lauztās priedes, Senatne, Slavsja ti, Russ moja.

Sieviešu koŗi: Dziesma, Jāņa Ozoliņa mūzika; Plūst Aragva (krieviski?), Gans, čuvašu dziesma Jēkaba Mediņa apdarē, diriģē Edgars Tons, Man māmiņa piesacīja, Em. Melngaiļa apdarē, dirig. Jānis Dūmiņš.

Vīru koŗi: Šodien, Ad. Skultes mūzika, Arv. Skalbes vārdi, Mežezers, Jāzepa Vītola mūzika, Jūl. Vanaga vārdi, diriģē Dūmiņš (atkārto); Miera dziesma, Arro mūzika, Dolmatovska vārdi, diriģents L. Vīgners.

Komūnistu rīkotajos dziesmu svētkos Rīgā, kā redzams no programmas, dziedātas 33 dziesmas, no kurām latviešu ausij un sirdij tīkamas varēja būt tikai kādas 11 — trešā daļa. Visas pārējās ir svešinieku ievazātas, kurām nav nekā kopīga ar latviešu mūziku un dziesmu pasauli. Un tā tas ir visās gara kultūras nozarēs: latviešiem vēl atļauta viena trešā daļa latviskā. Bet — cik ilgi? Tāpēc Vļa Lāča apgalvojums, ka latvieši savā zemē varot brīvi kopt savu nacionālo kultūru — ir nelieša meli okupantu zemāko un svešo kultūras vērtību uzspiešanas un latviešu pārtautošanas slēpšanai.

DAUGAVAS VANAGU DIENAS KANADĀ

2. SEPTEMBRĪ, PLKST. 7 VAK. **DIEVKALPOJUMS** Sv. Jāņa draudzes baznīcā, 274 Concord Ave, Toronto. Māc. A. Lūsis

Piedalās: Vīru koris Viesturs, Toronto vienība

3. SEPTEMBRĪ, PLKST. 4 PP. **SVĒTKU AKTS UN KONCERTS** COLUMBUS HALL, 582 SHERBOURNE ST., TORONTO

Piedalās: Tenors Voldemārs Salna, baritons Pēteris Geistauts un komponists Tālivaldis Ķeniņš

3. SEPTEMBRĪ, PLKST. 8 VAK. **B A L L E** COLUMBUS HALL, 582 SHERBOURNE ST., TORONTO

DEJA DIVĀS ZĀLĒS. SPĒLĒS 2 ORĶESTRI. Galdiņi. Atspirdzinājumi

4. SEPTEMBRĪ, PLKST. 2 PP. **TEĀTRA IZRĀDE** 62 Claremont St. Toronto

M. Zīverta — Cilvēks grib dzīvot

4. SEPTEMBRĪ, PLKST. 5 PP. **SPORTA SACĪKSTES** 297 COLLEGE ST., TORONTO

5. SEPTEMBRĪ **ZAĻUMU SVĒTKI** SIDRABENĒ

Apmeklētāji lūgti laikus pasūtināt ieejas biļetes ballei un teātŗa izrādei.

Pieteikumi rakstveidā adresējami DV Toronto nodaļas kasierim, 123 HURON ST., TORONTO, ONTARIO, CANADA

Svētku aktā un koncertā ieeja brīva

ŠI IR JŪSU KANADA

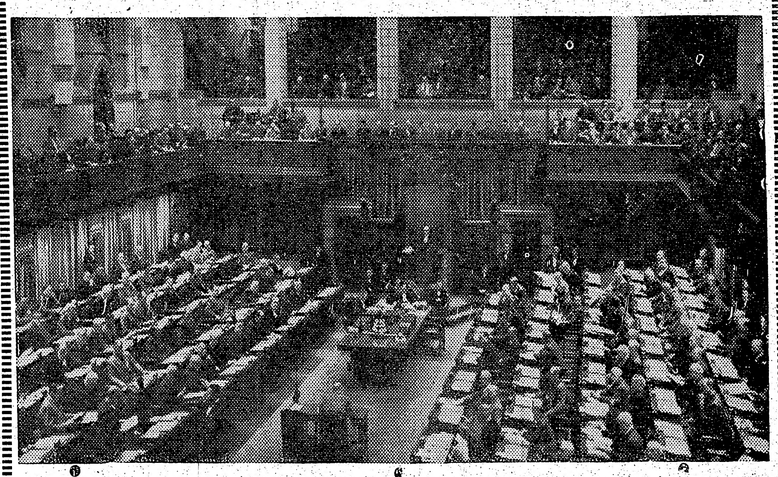

Sēde parlamentā

Parlamenta ēka atrodas Otavā, Ontario provincē. Tā ir Kanadas demokratijas sirds. Kanadas pilsoņi ievēl 262 parlamenta locekļus, kas pārstāv iedzīvotājus pie valdības. Vēlēšanas notiek ilgākais ik pa 5 gadiem, tanīs var piedalīties visi pavalstnieki, kas sasnieguši 21 gadu vecumu.

Kanadas konstitūcija ir pa daļai rakstīta un pa daļai nerakstīta. Nerakstītā daļa bazējas uz demokratiskās valsts iekārtas pieredzi un tradicijām, kas tiek pārņemtas ne tikvien no Lielbritanijas, bet gan no visas pasaules tautām, kuŗu mērķi ir brīvība.

Iespēja brīvi domāt un brīvi runāt ir Kanadas demokratijas pamatbaze. Šī brīvība ir Kanadas priekšrocība, ko bauda kā Kanadas pavalstnieki, tā jaunkanadieši.

Dow

APGĀDA D V F LONDONĀ JAUNIZDEVUMS:

OLAVA GULLVOGA ROMĀNS, 403 lpp.

TAS SĀKĀS JĀŅUNAKTI

Tulkojusi ELIJA KLIĒNE, vāku zīmējis J. STRAUPNIEKS

Norvēģijas ciema lielsaimnieka vienīgās un skaistās mitas Trujes mīlestība ar kalnu augstienes līdumnieku Grimu. Kopējā dzīves cīņa necaurejamā mežā un mežonīgos kalnos, kur ziemas vakaros aiz māju pakšiem gaudo vilki, bet vasarā lāči trenc lopus. Grāmatas katra lapaspuse aizrauj lasītāju un liek dzīvot līdzi grāmatas varoņiem cīņā ar skarbo ziemeļu dabu un cilvēkiem

Dabūjama: DVF grāmatnīcā, 72 Queensborough Terrace, London, W. 2. un pie visiem latviešu grāmattirgotājiem. Maksā: ies. $2.80, broš. $2.20

SEZONAS SLĒGŠANAS BALLE SAULAINĒ

SESTDIEN, 27. AUGUSTĀ, PL. 8 VAKARĀ.

Spēlēs UNGĀRU D E JU kapella

Sarīkojuma vieta skaitās visa Saulaines territorija.

Ieejas maksa pieaugušiem $1.00 no personas.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto 3 dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

Jāiepazīstas ar labām etiķetēm, un tad jāiepērkas

Kad jūs pērkat, tad raugaities uz šīm etiķetēm. Vienalga, ko jums vajag, jūs atradīsit vienu no šiem vārdiem uz lietām, kas jums vajadzīgas. Pērciet uzticībā

— Tā ir kvalitāte,
— tās ir vērtīgas.
...tīkai pie

EATON'S

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vācieši
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
262 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9662 un HU 8-7841

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dažādus elektriskos darbus veic
R. PURVS
Tel. MO 1640, Toronto

VAJADZĪGA JAUNKUNDZE

ar ģimnazijas vai tehniskas skolas izglītību filmu retušēšanai un iegriešanai
MAYFAIR OFFSET PLATEMAKING
Īpašnieks A. LIEPIŅŠ
5 Wellesley St., West,
WA 2-4375, Toronto

TAUTIETES,

ja esat vecumā no 25-38 g. un vēlaties sev rast patiesu dzīves draugu,

kas jūs sargātu no skarbajām dzīves vētrām un vizinātu pēdējo gadu Buick'ā, — dotu jums iespēju dzīvot vienā no Ontario provinces skaistākajām pilsētām,

tad lūdzu rakstiet šī laikr. kantorī
TAUTIETIM

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un venēriskās slimībās
2537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5987
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

ŽURNĀLI

ATPŪTAS UN VAĻAS BRĪŽIEM

Ceļa zīmes 23., 24. un 25. N.N.	ā $1.20
Trimdas skola 4. un 5. N.N.	ā $0.75
Latvju Zeltene 23. un 24. N.N.	ā $0.75
Laikmets 27. un 28. N.N.	ā $0.75
Modernie rokdarbi 1., 2. un 3. N.N.	ā $1.00

DABŪJAMI
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario
Izsūtām pa pastu uz pieprasījumu. Pasta izdevumi 10 c.

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemāc cenas jau spēkā)

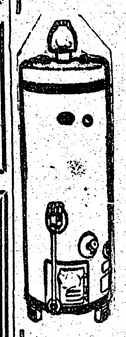

BRYANT
Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots
60 mēnešu nomaksa
BEZ IEMAKSAS
36 mēnešu nomaksa

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

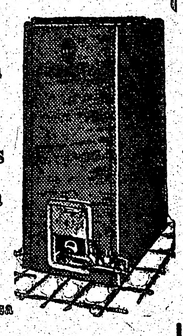

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY
15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē
NINA KOCHS
145 DOWLING AVE, TORONTO,
Tel. LA 3487
Bagātīga izvēle — lētas cenas
(405)

IZĪRĒJAMS mājas stāvs, 3 vai 4 istabas. Zvanīt LO 3495, Toronto. (595)

BLOOR — DOVERCOURT rajonā izīrējamas 2 atsevišķas mēbelētas istabas. Uz vēlēšanos pilna pansija, kā arī garāža. Zvanīt LO 2411, Toronto. (568)

BLOOR — BROCK rajonā izīrējamas mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Garāža. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, OL 6171, Toronto. (600)

IZĪRĒJAMA istaba, virtuve un apsildāma veranda, 59 Oakmount Rd. High Park rajonā. Apskatīt katrā laikā. Parkošanas iespējas. Zvanīt RO 9-8701, Toronto. (596)

HIGH PARK rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Laba satiksme. Uz vēlēšanos garāža. 132 Edna Ave, Toronto (pie Bloor W.) Apskatīt pēc plkst. 6 vakarā. (599)

IZĪRĒ mēbelētas un nemēbelētas istabas ar virtuves lietošanu, tel. WA 2-6354, Toronto. (598)

GERRARD — GREENWOOD rajonā izīrējama labi mēbelēta istaba 2, stāvā ar virtuves lietošanu, garāža. Zvanīt GL 5035, Toronto. (586)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
80 DEWSON ST., Toronto, Ont.

KAS IR „HUSKY"?

„HUSKY" ir eskimosu suņa vārds Kanadas ziemeļu apgabalos. Šie suņi ir pa daļai līdzīgi vilkiem, un tos izmanto braucamo un slidināmo ragaviņu vilkšanai.

CARLING'S
THE CARLING BREWERIES LIMITED
Waterloo Montreal Toronto Tecumseh

LUNSKY
WA 1-3924

OPTIĶIS
470 College St.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15., N.Y.

Betlemes baznīcā dievvārdi katru svētdienu, plkst. 11.15.

28. augustā — vikārs.

Sv. Toma baznīcā, Bronksā vasaras dievkalpojumi būs tikai katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 9 rītā.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. **Miera draudzes** dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 28. aug., plkst. 11, Jaunatnes dievkalpojums ar dievgaldu, — prof. Ed. Šmits, prāv. A. Birznieks, māc. P. Nesaule, J. Strautnieks un A. Rautenšilds.

Aurorā (Ill.) svētdien, 28. aug., plkst. 3 pp. Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Pl. Aurorā, dievkalpojums — prof. Edmunds Šmits un māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola tai pašā laikā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 28. augustā, plkst. 9 rītā Trīsvienības bazn. dievkalpojums

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Augustā dievkalpojums notiks 28. dienā, plkst. 9.45 rītā Jāņa (agr. Pāvila) ev.-lut. baznīcā.

Māc. A. Cops, (113 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton

28. augustā, plkst. 11 rītā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

28. augustā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3. Ottawa. Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

28. augustā plkst. 3 pp.

4., 11., 18 un 25. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums.

Māc. H. Rušlis (4571 [illegible] Ave, Montreal, P.Q. tel.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

27. augustā, plkst. 7.30 vak. svētvakara dievkalpojums.

St. Sauveur, Anglikāņu baznīcā vasaras nometnes bērniem un jauniešiem — 28. aug., pl. 2 pp. nometnes slēgšanas dievkalpojums.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Norsbejā, svētdien, 28. augustā, pl. 17 lut. baznīcā, dievkalpojums.

Sadberijā, svētdien, 4. septembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.), dievkalpojums.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes 5 gadu pastāvēšanas atcere svētdien, 28. aug., pl. 2 p. p. Dz lap. Svinīgā dievkalpojumā piedalīsies māc. Ed. Pavasars no Hamiltonas, Ont., dziedās Vinipegas vīru koris.

Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē ar atspirdzinājumiem un priekšnesumiem. Grāmatu galds.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek **sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā.** People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....

Vārds ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9030

SATIKSIMIES

Kanadas Nacionālā IZSTĀDĒ

PASAULES LIELĀKĀ IZSTĀDE ŠOGAD LIELĀKĀ!

Lielāka, greznākā, vairāk apbrīnošanas vērta, 1955. gada izstādē būs iespējams redzēt tūkstošiem brīnumu — apskatiet mākslas, manufaktūras, lauksaimniecības un rūpniecības ražojumus ap jūdzi garā novietojumā — sieviešu pasaule — dažādi uzjautrinājumi.

Jau laikus ieplānojiet izstādes apskatīšanu.

JAUNS: Provinču Avenijā redzēsit — „Canada's Parade of Progress."

JAUNS: 32 jūdžu maratonpeldēšana pāri Ontario ezeram

JAUNS: Miljonu dolaru parāde Lauksaimnieku dienā 7. septembrī

JAUNS: Kanadas sporta halle, kur būs redzami ievērojami atlēti.

JAUNS: ASV flotes orķestris spēlēs atklāš. dienā un katru dienu orķestŗa estrādē

JAUNS: Shell tornis, spīdošs novērošanas tornis 9 stāvu augustumā.

ED. SULLIVAN - MARILYN BELL

Mielasts 500 personām. Rezervētas vietas $3.00, $2.00 un $1.00

RAKSTIET: Grandstand Ticket Office Exhibition Park, Toronto 2B.

KANADAS NACIONALĀ IZSTĀDE

NO 26. AUGUSTA LĪDZ 10. SEPTEMBRIM

WILLIAM A. HARRIS, Prezidents

HIRAM E. McCALLUM, Galvenais vadītājs

POĻU TAUTAS DEJA

SERIJA, 4. Nr.

"MAZUR"

IECIENĪTA POLIJAS DEJA

Oriģinālā poļu tautas deja Mazurka nāk no poļu provinces Mazovia, kur tā tika dejota kombinējumā ar dziesmām, dejojot 8 vai 16 pāriem. Daudzu gadu gājumā daži šīs dejas īstie pratēji ir vēl sastopami. Daudzos gadījumos šī populārā deja tiek dejota gandrīz ikvienā sarīkojumā balles noslēgumā.

Šai dejai, līdzīgi poļu tautas tērpiem un citiem kultūras veidiem, ir ievērojama loma Kanadas kultūras laukā. To atceroties, jums vienmēr atdzīvosies atmiņas par dzimto zemi.

O'Keefe's OLD VIENNA BREWERY LTD

O' KEEFE's BREWING COMPANY LIMITED

JAUNAJĀ LAIKMETĀ

Ženēvas konferences izskaņu — pēcskaņa

Šī „svarīgā" konference pēc kalendāra taisītāju aprēķiniem esot sākusies tieši desmit gadus un vienu nakti pēc tam, kad pasaules pestītāji un glābēji, ar visciešākiem saukļiem un uzvaras ordeņiem izpušķojušies, pirmoreiz sastapās 1945. g. — Potsdamā. Politiskā skatuve ir tā pati, tikai dažas dekorācijas un galvenie aktieŗi nolietojušies, un daži mazākie kļuvuši „zvaigžņu" godā, bet tos gadus patiesībā nav ko pieminēt, vienkāršāk mest kalendāru pie malas un sacīt: Sanāksme notika desmitā nāktī pēc Potsdamas! Daži ģeķi, daži blēži apmainījās ar komplimentiem pie tautu un cilvēka tiesību kapiem...

Tautu Savienības pils, kur šī sanāksme notika, no saviem cēlējiem arī piedzīvoja pāris kauna notikumus, bet tie, kas ir auguši Apvienoto Nāciju moralajā gaisotnē, varētu tomēr varbūt atļauties sev niecīgu pieklājību un nespert tur savas netīrās kājas, kaut vai to valstu piemiņas dēļ, kas reiz bija pārstāvētas Tautu Savienībā. Ir taču daudzas piemērotākās vietas, sākot ar Mincheni... Ženēvas pilī varētu ierīkot vēsturisku muzeju tautu piemiņai, kas reiz bija brīvas. Šādi kapakmeņi pa laikam izskatās cildeni un rada dzīvajām paaudzēm kultūras izjūtu.

Sakarā ar šo konferenci Rietumu pasaulē notika arī aizlūgšanas dievkalpojumi, un Ženēvas kalvīnistu baznīcā, kas pacelas kalnā pāri pilsētai, aizgrābtībā dziedāta lūgšana, kas latviski skan apmēram tā:

Ak celies uzticībā, šaubu pilsēta,
Un Dievā visuvarenajā žēlastību rodi.
Viņš tavu izkaisīto saimi savācis
Šai svētai vienībai, nu mīlestību dodi!...

Tanī pašā laikā, kādas mazas un „lielo brāļu" samītas valsts trimdā nosirmojis pārstāvis, ar demokratiskas policijas palīdzību tika izvests no „svētās vienības" telpām. —„Ko jūs manam no vismazākajiem brāļiem esat darījuši, to jūs esat — man darījuši!", saka Kristus, bet laikam šiem vārdiem tikai tad ir patiesības spēks, ja aiz tiem stāv daudzu miljonu masa ar atombumbu rūpnīcām. Cilvēks, kā individuāla Dieva zīmē un pašvērtība, ir beidzis eksistēt, vismaz to neviens vairs neņem nopietni...

Tomēr, tomēr — tā tāri vis nevar apgalvot. Kad Chruščevs smaidīdams sita Eizenhaueram uz pleca un, ar pirkstu uz maršalu Žukovu norādīdams sacīja: „Redzi, kur tavs draugs biedrs Žukovs, viņa meitai Katjušai šodien Maskavā dzer kāzas, viņš dikti mīlē savu balodīti un tomēr biedrs Žukovs brauca šurp, lai satiktos ar savu labāko draugu, ASV prezidentu!" Tad Aiks steidzīgi pilnvaroja Mēmiju nopirkt un ar gaisa pastu nosūtīt Katjušai kāzu dāvanu. Mēmija starp šveiciešu bagātīgajiem mākslas lietu krājumiem izvēlējās vidējo — rietumu jaunu piemērotu rakstāmgalda garnitūru un ceļojuma somas - rādio aparātu, tādējādi iepazīstinādama Žukova atvasīti ar ASV prominentāko cilvēku kultūras gaumi, bet pareizi jau vien ir, jo pēdējā laikā (tāpat kā ap 1941.-45. g.)daži amerikāņu žurnālisti par jaunu ir atklājuši, ka krievu cilvēks ir ļoti, ļoti radnieciģs — amerikāņu cilvēkam! Katjinas un citu noziegumu izmeklēšanas periods nu ir pāri, un tur noslepkavotie tomēr nav bijuši sevišķi radnieciģi, mazākais tie nav pārstāvējuši skaitliski tik lielu kvantumu, kas būtu 160 miljonu tautas respekta vērts... Pašreiz šinī virzienā bardzību pelna sarkanā Ķīna, jo daži no atlaistajiem amerikāņu gūstekņiem esot nežēlīgā veidā mocīti, bet var jau būt, ka drīzumā arī Čuenlaja sejā parādīsies „radnieciģi vaibsti"...

Īstais Ženēvas konferences panākums ir laikam tas, ka tā „notika". To vēlējās krievi, tāpat kā Rietumu sabiedrotie. Un lai to varētu saukt par „sekmīgu", tad viss, kā dēļ tā notika, bija jāatstāj bez pārmaiņām līdz paredzamajai ārlietu ministru konferencei. Pa to laiku Maskavā notiks un jau notiek brīnišķīgi pikniki ar ārzemnieku diplomātiskā korpusa un to ģimeņu piedalīšanos. Molotovs tur vizinās laivās lēdijas un dzied tām krievu mīlestības serenādes, Bulgāņins māca Bolena meitai kollektīvo makšķerēšanu, Chruščevs iereibis rāpo pa zāli, un viņam mugurā sēd kapitālistisko sūtņu vismazākie bērniņi, bet Kaganovičs aiz sajūsmas sit plaukstas un raud tādas prieka asaras, ka pat Baruchams šinī krastā aizgrābtībā kļūst valgas acis!

Va — . Pe — .

Gaidu nometne Ontario provincē

Ontario apgabala gaidu padome bija rīkojusi starptautisku gaidu nometni no 14.—17. augustam pie Dov ezera, kuŗā piedalījās kanadiešu, poļu, igauņu un latviešu gaidas, pa 5 no katras tautības. Latviju reprezentēja Gaujas vienības gaidas — O. Pētersone, I. Kalniņa, V. Dubrovska, A. Niedrāne un I. Sproģe. Nometnes mērķis bija tikšanās un tuvākā iepazīšanās dažādu tautību gaidu starpā, iepazīšanās ar svešām tradicijām un gaidu dzīves īpatnībām. Lai to panāktu, katrai tautībai bija paredzēta sava nometnes diena ar nacionāli īpatnējiem priekšnesumiem. Latvietes savu dienu ievadīja ar karoga uzvilkšanu, sekoja šķēršļu gājiens un latviskās pusdienas — biezputra ar paniņām un ābolu klimpas, bet vakariņās gaidas vārīja biešu viru. Visas šīs maltītes sveštautu gaidām ļoti garšojušas.

Diena noslēdzās ar ugunskuru, pie kuŗa latviešu gaidas uzstājās ar tautas dziesmām, tautas dejām nacionālajos tērpos, un citiem īpatnējiem priekšnešumiem.

Lielākā diena nometnē tomēr bija 14. augusts, kad to apciemoja gaidu augstākā vadītāja, lēdija Bēden-Paula no Anglijas. Augstā viešņa iepazinās ar nometnes dzīvi, sasveicinājās ar katru gaidu un sīki interesējās par katras tautības īpatnībām. Šī diena visām gaidām vēl ilgi paliks neizdzēšamā atmiņā, jo deva iespēju iepazīties ar lielu un vienreizēju personību, kāda ir lēdija Bēden-Paula.

Šai dienā latviešu gaidām bija arī viešņas no Toronto un Hamiltonas, — gaidas un vadītājas. Tagad nometnes dalībnieces atgriezušās mājās, lai savukārt dotos uz Džamboreju un iepazītos ar tās iekārtojumu. Džamboreju apmeklēs arī lēdija Bēden-Paula.

Niagara-on-the-Lake

Šī gada starptautiskās skautu Džamborejas novietne — Niagara-on-the-Lake. Šī ciema namu arhitektūra ir veclaicīgs, bet patīkams mistrojums.

Tur redzami daži nami franču-normāņu stilā ar asajiem jumtiem, čokuriem un baložu mājiņām. Tur ir trī citi nami, kas ļoti līdzinās Spānijas lauku mājām, izņemot dažas pāŗgrozības, ko prasa Kanadas klīmats.

Sv. Marka' anglikāņu baznīca varētu likties pārcelta no jebkuŗa Anglijas ciema. Tā ir titeņiem apklāta, četrstūrainu torni, un apkārtējo koku ēna to padara par vienu no jaukākām Kanadas baznīcām.

Daudz svešu architektūru ir arī ietekmējušas Savienotās Valstis. Dažām lielākām ēkām ir grieķu kolonnas, kas bija īpaši iecienītas ASV koloniālā architektūrā.

Un, beidzot, apmeklētāji redzēs 18. gadusimteņa pioniēru cietoksni, kas atjaunots gandrīz tā agrākā stāvoklī. Tas bija Džona Simko — Augškanadas vicegubernātora galvenā mītne, pirms tas pārcēla provinces galvaspilsētu un tās likumdošanas iestādi uz Toronto.

MODRIS PĒTERSONS ATENĀS

Atenās notika plašas starptautiskas sacīkstes vieglatlētikā. Piedalījās 12 valstis ar 250 dalībniekiem: Eiropā stacionētās ASV armijas daļas, Dienvidkoreja, Itālija, Grieķija, Turcija, Irāna, Iraka, Ēģipte un Luksemburga. ASV armijas loceklis bija M. Pētersons. Sacensības dažādās disciplīnās izvērtās ļoti spraigas. Šī bija pirmā izdevība mūsu jaunajam sportistam būt ārpus pašu pagatu sacīkšu robežām. Augstajās barjērās M. P. izcīnīja 6. vietu, bet savā speciālitātē — 400 m. barjerskrējienā — 4. vietu. M. Pētersons priecīgs, ka bijusi izdevība piedalīties tik plašās sacīkstēs un daudz varējis mācīties — gūt pieredzi kā cīnīties ārpus „pašu mājām".

Sacīkšu laikā brīvajos brīžos sportisti iepazīstināti ar Atenām, bijuši grieķu sportistu viesi.

Godalgas izsniedzis Grieķijas karalis, spiežot katram roku un apsveicot godalgotos dalībniekus. Skaists bijis lidojums uz Atēnām pāri saulainajiem kalniem un zilajiem jūŗas līčiem.

Pēc šīm sacīkstēm M. Pētersons piedalas Herzfeldā arī kā ASV armijas izlases loceklis vieglatlētikā pret vāciešiem.

Septmbŗa sākumā savu atvaļinājumu M. Pētersons domā pavadīt Zviedrijā pie sporta draugiem.

J. V.

JAUNATNE SPORTO SIDRABENĒ

Pag nedēļā Sidrabenes bērnu nometnes vieglatlētikas pārbaudes sacīkstēs sasniegti šādi rezultāti:

Meitenēm: 60 m.: Z. Rudusāne 9.2, M. Vorpa 9.3, R. Skalbe 9.9. Tāllēkšanā: Z. Rudusāne 3.76, M. Vorpa 3.73. Augstlēkšanā: M. Vorpa 1.25, Rudusāne 1.14, Skalbe un Kalniņa 1.02.

Zēniem: 60 m. Altraks 9.6, Miezītis 9.8. Tāllēkšanā: Altraks 3.56, Miezītis 3.52, Zakis 3.51. Augstlēkšanā: Altraks 1.12, Miezītis 1.08, Damanis un Kalve 1.03.

Pašu visteicamāko rezultātu tomēr uzrādīja tikai 8 gadus vecā Inta Rostoka, lēcot 3.10 —tālu. Vai šeit veidojas nākošo dienu rekordiste?

DIVI KANADAS LATVIEŠU REKORDI

Ansis Bergvalds nesen Toronto policijas sacīkstēs lodes grūšanā sasniedza 13,95 m. rezultātu, ierindojoties 4. vietā. Uzvaru šajā disciplīnā guva pasaules rekordists O. Braiens (ASV) ar 18,09 m. tālu grūdienu. Dienu vēlāk latviešu pārbaudes sacīkstēs Bergvalds meta disku 44,25 m. tālu. Abi Bergvalda rezultāti ir jauni Kanadas latviešu labākie sasniegumi. Sekmīgs bija arī TLSK skrējēju trio — Tetera, Virkava un Gremzes uzbrukums trimdas rekordam trīs reiz 1000 m. maiņas skrējienā, kas tika veikts 8:33.5 laikā, tādējādi labojot Sietlas (ASV) sportistu labāko varējumu par 10 sekundēm.

VIEGLATLĒTIKAS MEISTARSACĪKSTES

Vētra un lietus draudēja izjaukt piektās Kanadas latviešu vieglatlētikas meistarsacīkstes, taču svētdien izdevās izdarīt sacensības gandrīz visās paredzētajās disciplīnās, kaut arī dalībnieku skaits bija mazāks nekā parasti. No ASV latviešiem startēja filadelfietis Mežaraups un bafalietis Lasmanis, kuŗš tagad nes karavīra tērpu. Krietnākos sasniegumus reālizēja uzvarētāji mešanu disciplīnās, taču arī sprinteŗi ar vēja piepalīdzību uzrādīja mūsu apstākļiem it krietnus laikus.

100 m. skrējienā uzvarēja Teteris — 11.7, pārpējot Pavasaru (11.9) un Lasmani (12.0). 200 metrus T. veica 24.3 laikā, Pavasars 25.1 un remze 26.6 Pēdējais 5000 metrus skrēja 18:32.4, paliekot tikai nedaudz zem Tetera labākā sasnieguma. Augstlēkšanā ar 1.65 m. pārākais bija Bergvalds, tāllēkšanā un trīssoli — Teteris — 6.03, resp 12.01 m. Bergvalds, startējot nevesels, tomēr sasniedza krietnus rezultātus diska mešanā un lodes grūšanā — 43.30 un 13.27. Otrās vietas ieguva: lodē Viškers — 12.97, un diskā Mežaraups — 40.05, bet šķēpā nepārspēts palika Miķelsons, ar 52.65 m. tālu raidījumu stabilā metienu sērijā. Klase par sevi veseŗa mešamā bija Mežaraups — trīs viņa metieni bija pāri 45 m. līnijai, tālākais — 45.59, un neliels pārākpumus tam atņēma 47.60 rezultātu.

Sieviešu sacensībās Vilsones šīgada pirmais starts vainagojās ar uzvarām 60 un 100 m. skrējienos. Laiki: 8.8 resp. 14.8. Ādmines laiki: 8.9 un 15.0. Avotiņas: 9.1 un 15.9. Ādmine uzvarēja lodes grūšanā — 8.87, diskā 23.55, augstlēkšanā 1.30, tāllēkšanā — 4.28 un 80 m. barjēros — 16.2, un palika otrā šķēpa mešanā (18.73), aiz Avotiņas 21.81 m. varējuma. Pēdējā izcīnija otrās vietas lodē — 8. 39, diskā — 20.70, tāllēkšanā 4.04, un barjērās 18.2. Skujiņa lēca tālumā 4.00m.

Četru meiteņu konkurencē labākos panākumus guva Ilona Lappo, veicot 60 un 100 m. distances 9.3 un 15.2. Gundega Karola skrēja 60 m. 10.3, Māra Avotiņa — 9.4. Tāllēkšamas rezultāti: Lappo Ilona 3.51, Avotiņa 3.36, Lappo Olga 2.64. Sacīkšu labākais rezultāts pēc puktu tabulām bija Anša Bergvalda diska sasniegums — 723 punkti.

ASV VIDĒJO VALSTU LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES ČIKĀGĀ

1. vietu 60 m skrējienā ieguva Rita Skabarde — viņa saņem J. Katlapa dāvāto kausu. Tālāk attēlā no kr. redzami: ČLOA pārst. V. Vīksniņš, ASV vidējo valstu latv. sporta pārv. pr-ks E. Oliņš un sacīkšu techn. vad. A. Štrāls Foto K. Kalngars

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"WHITE ELEPHANT"
(UAIT ELIFĀNT)

Retie baltie ziloņi dažreiz bija slaveniem vīriem Indijā kā liels dārgums. Kanadieši šo teicienu „white elephant" (baltais zilonis) lieto, apzīmējot lielu luksus — tas ir daudz vairāk nekā augstas klases — auto vai greznas vasarnīcas īpašnieku.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario

Uzvarētājam mešanas disciplīnā J. Plīsim V. Vīksniņš pasniedz ČLB dāvāto balvu — figūru (diska metējs)